

SNEŽNIK

SVETNIKI PLEŠEJO PRVI KROG

pljeni svetniki Občine Ilirska Bistrica so se 23. 12. 1994 sestali na prvi, ki jo je vodil najstarejši član Ivan Boštjančič (SLS) in v "relativno klem času" ugotovili, da se o nobeni predlagani točki dnevnega reda, o se dotikale konstituiranja sveta in delitve pomembnejših resorjev ne reje dogovoriti. Kljub temu, da zakonodaja na tem področju še ni ečena in da pravzaprav ni jasno, kako naj bi občinski sveti pravzaprav ovali, jim je uspelo to, da so najprej soglasno potrdili mandat sebi in anu ter sprejeli nekaj sklepov, ki bodo omogočili delovanje občinske ave do takrat, ko bodo stvari bolj jasne. Stanislav Prosen je članom ta pojasnil, da naloge župana še niso dokončno opredeljene. Do ejema statuta in poslovnika je svetnike pozval k strpnosti, dogovarjanju odelovanju. Dejal je, da bo svojo funkcijo opravljal neprofesionalno in zil prepričanje, da bo svet za uspešno delo potreboval še dobrega fesionalnega tajnika. Za začasnega predsednika Sveta so imenovali ka Šajna (ZZP), ki bo sklical drugo sejo (2. februarja), na kateri naj bi ejeli začasni poslovnik ter izpeljali volitve in imenovanja v posamezne ore.

a več predlogov o višini sredstev, aj bi jih posamezne stranke in liste ile za predvolilno kampanjo, so niki izglasovali sklep, da bodo nke in kandidati za župana v obeh jih dobili 30 tolarjev na število voev, ki so zanje glasovali.

kaj so svetniki delali med tem ča-? Če bi potegnili zaključke iz ajevalne seje nosilcev list in župaonedeljek, 23. 1.) bi lahko ugotoda se v januarju niso preveč trudi-aj so se z velikimi težavami in to elno dogovorili o delitvi mest v laganih odborih. Ilirskobistriški inski svet naj bi po predlogih imel borov in sicer: Odbor za mandatprašanja, volitve, imenovanja in rovske zadeve bo vodil Franc Li-

(ZZP), Odbor za pripravo statuta oslovnika (predsednik naj bi bil ljen 2. februarja), Odbor za obko premoženje, finance in prora- (Vojko Tomšič, LDS), Odbor za anje prostora, okolja, javne slu- in investicije (Anton Šenkinc, ne- isni), Odbor za družbene dejav- i (Karmen Šepec, ZLSD), Odbor ospodarstvo, kmetijstvo, drobno odarstvo in turizem (Peter Re- , SKD), Odbor za lokalno samo- ivo (Ivan Boštjančič, SLS), Sklad bnih zemljišč (Viljem Grlj, ZZP), adzorni odbor (Jože Vičič, ZZP). kčijo predsednika občinskega a naj bi opravljal Ivan Barba (SLS). župana naj bi bila po predlogih in sicer iz vrst SDSS in ZZP, sekre- veta pa iz vrst SDSS. Za podpred- nika sveta se ni zanimala nobena nka. Župan je to funkcijo ponudil anu Vrhu, vendar je ta ni sprejel.

veda o posebni teži novih funkcij noremo govoriti, saj bodo novoiz- eni predsedniki samo prvi med cimi, stališča odborov pa mora ve- irati še občinski svet. Veliko bolj rbljujoče je dejstvo, da se pred- niki posameznih list niso dogo- li o ključnih funkcijah (načelnik ospodarstvo, načelnik za družbe- lejavnosti in občinski tajnik) v iz- nem delu oblasti. Ravno naštetih repa so tisti, ki jih morajo zasesti i, strokovno izobraženi in spo- ni ljudje, zato je za občane nespre- ljivo, da se svetniki za tako po- nbna mesta še niso dogovorili. Sto bo kmalu minilo.

Težave zdravstvenega varstva BISTRISKI DESETI BRAT

Ilirskobistriški zdravstveni dom je bil zgrajen pred tridesetimi leti za manjše število prebivalcev in ga počasi načenja zob časa. Pomanjkanje in neustreznost prostorov v zdravstvenem domu je le ena izmed težav, ki pestijo zdravstvene delavce, poleg tega pa morajo plačevati še visoke najemnine (letno 4 milijone tolarjev) za dispanzer medicine dela, fizioterapijo v II. nadstropju Tokisove zgradbe!, zdravstveno postajo v Knežaku, zobno ambulanto in šolsko zobno ambulanto v OŠ A. Žnideršiča. Občina Il. Bistrica ne daje denarja za najemnine namensko, z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZVS) pa imajo sklenjeno pogodbo le o financiranju zdravstvenih storitev - najemnine morajo plačevati s tem denarjem. Po mnenju direktorice dr. Ivce Smajla bi jih moral plačevati ustanovitelj, ki bi moral več prispevati tudi za opremo novega laboratorija. Tako bi vsak mesec prihranili 300.000 tolarjev, kolikor stanejo laboratorijske usluge postojnega zdravstvenega doma.

Zdravstveni dom je v takem stanju, da nobena služba ne more funkcionirati tako kot bi morala. Vozni park je dotrajan, potrebovali bi vsaj eno vozilo za obiske pacientov, saj je katrca smrtno nevarna; zdravstveni dom pač bolj potrebuje reševalna vozila za prevoz pacientov in ponesrečencev, ker morajo biti zaradi oddaljenosti od bolnišnic in večjih centrov v bistveno boljšem stanju. Reševalna služba ima garažo s počeno steno in propustno streho, splošna ambulanta in otroški dispanzer sta slabo opremljena, čakalnice so premajhne, premalo je sanitarij, oprema je dotrajana, laboratorij pa so, zaradi neustreznih prostorov in slabe opremljenosti, inšpekcijske službe hotele že večkrat zapreti. Dolgoročna rešitev bi bil prizidek - tako bi se rešili najemnin in uredili neprekinjeno zdravstveno varstvo. Vanj bi se preselila fizioterapija in dispanzer za medicino dela, pomemben vir dohodka, saj temelji na samoplačniških uslugah, ki bi jih vlagali v investicije ali osebne dohodke zaposlenih, sedaj pa gre zgolj za funkcioniranje doma. Zobna ambulanta naj bi ostala v bivši vojašnici. V slabem stanju so tudi prostori za dežurno osebje (dežurna soba n. pr. nima tekoče vode in ustreznih sanitarij).

Občina je izpolnila svoje finančne obveznosti, razen za nove projekte, (gradnja zdravstvene postaje v Podgradu in adaptacija laboratorija v II. Bistrici v I. nadstropju, kjer je bila prej zobna ambulanta). Iz lanskega prora-

čuna je bilo za osnovno zdravstveno varstvo namenjenih 7 milijonov tolarjev, ministrstvo za zdravstvo je primaknilo še 6 milijonov in 3 za laboratorij, tako da za njegovo opremo (centrifuge, mikroskopi, hladilnik in biokemični analizator) manjka še 11 milijonov tolarjev, kar je več kot bo stalo delo in pohištvo. Gradbena in obrtniška dela za ureditev laboratorija je konec lanskega leta prevzelo novogoriško podjetje Final, zaključili pa naj bi jih prihodnji mesec. Za opremo bo poskrbela ljubljanska firma Sanolabor.

Župan je s finančnimi težavami ilirskobistriškega zdravstvenega doma seznanjen in ima zanje razumevanje. Na eni od prihodnjih sej občinskega sveta naj bi na dnevni red prišla tudi ta problematika - svetniki naj bi se odločili tudi za možnost občinskega samopriskevka, da bi se na ta način zagotovilo vir financiranja za daljši čas. Za podgradsko zdravstveno postajo manjka še 20 milijonov tolarjev. Gradbena dela bo opravil Kraški zidar, ki je bil izbran kot najugodnejši ponudnik na novembrskem razpisu.

Dr. Ivica Smajla je že lani naslo- vila prošnje za pomoč vsem večjim delovnim organizacijam. Odzvala sta se le Petrol Transport in Poliu- retani Plama. Prispevke za opremo laboratorija lahko nakažete na žiro račun št. 52210-603-30778 s pri- pisom "ZA LABORATORIJ".

Karikatura: Marko Renko

ZAKAJ DRAŽJI SNEŽNIK?

Spoštovane bralke, spoštovani bralci! Silno neprijetno in mučno opravilo, ki se mu ne more izogniti noben izdajatelj kakršnekoli periodike, sem poskušal potisniti čim dlje v prihodnost. Žal Vam moram na tem mestu sporočiti, da so povečani stroški za pripravo, tisk in papir že zdavnaj preseгли dolgo nespremenjeno ceno časopisa. Da bi vsaj nekoliko ublažili podražitev, ki je posledica večje količine tekstovnega gradiva, spremenjene oblike in s tem povezane porabe časa, Vam bomo v prihodnosti poskušali nuditi še več. Obljubo delno

izpolnjujemo že v prvi številki IV. letnika, v kateri smo začeli predstavljati podjetnike in delovne organizacije, ki so že dalj časa med nami. Menimo, da jih marsikdo ne pozna dovolj. Pridobili smo tudi stalnega sodelavca, ki bo za Vas sestavljal križanko.

Še naprej bomo Veseli pobud in predlogov z Vaše strani, obenem pa naprošamo vse naročnike, ki zaradi podražitve v letošnjem letu ne bi želeli več prejemati Snežnika, da nam to sporočijo do 15. februarja.

Borislav Zejnullović

PESMI O "BELEM ČASU"

V nedeljo, 22. januarja, je bil za Jožeta Steguja poseben dan. Na predstavitvi "Nočnih samogovorov" - njegove prve pesniške zbirke v založbi Literarnega društva Ilirska Bistrica z ilustracijami Srečka Srebot - se je v dvorani Premškega gradu zbralo nenavadno veliko število tistih, ki so hoteli поблиže spoznati sadove dela zadnjega izmed cele vrste literatov iz te slikovite vasi.

Osrednja prireditve ob Kettejevem rojstnem dnevu, nekdanjem občinskem kulturnem prazniku - danes ni jasno ali je še veljavni ali ne, se je začela pred Kettejevo rojstno hišo z nastopom MPZ "Dragotin Kette", Ismeta Bekriča in osnovnošolcev iz trnovskega begunskega centra.

Ilustrator Srečko Srebot in pesnik Jože Stegu

Na svoj način je nekaj misli o pesništvu povedala prof. Boža Breclj, ki je za "Nočne samogovore" napisala tudi spremno besedo, v kateri je poskušala opozoriti na bistvene poteze in pesniške prijeme premskega samorastnika, izoblikovane z njegovimi notranjimi vzmetmi in duhovnim videnjem gole vsakdanjosti zanj, ali za vse nas, ponazorjene s prepadi mišljenja, delovanja, čutenja in dvojnostjo resnice.

Njene ugotovitve so podkrepile Simona Hočevar, Magdalena Penko Šajn in Dušana Zlosel, ki so prebirale izbrane pesmi iz zbirke, literarni večer pa sta z baročno glasbo popestrila še Bojan Glavina (čembalo) in Andreja Konjedic (oboja).

Prof. Boža Breclj

HUMANITARNE DEJAVNOSTI

Skupščina Območne organizacije Rdečega križa Il. Bistrica
VEČ ZNANJA, VEČ ZDRAVJA

Milka Prosen je v sredo, 28. decembra, v gostilni pri Korajžniku sklicala skupščino Območne organizacije Rdečega križa Ilirska Bistrica, na kateri so prisotni delegati razrešili stare skupščinske organe, izvedli volitve in sprejeli programske usmeritve za naslednje leto. Staro predsednico, tudi po dvanajstih letih se ne bo nehala ukvarjati s človekoljubno dejavnostjo, bo v naslednjem mandatnem obdobju zamenjal Ivan Šuštar, njegov namestnik bo Franc Šajn, delovne naloge sekretarke pa bo še naprej opravljala Nada Čeligoj. Občinska organizacija Rdečega križa je delovala v dvajsetih krajevnih organizacijah, po novem pa jih je le 13: Il. Bistrica, Primestje (Zemon, Koseze), Hrušica, Jelšane, Novokračine, Ostrožno Brdo, Pregarje, Porečje (Topolc, Bitnja, Prem), Podgora (Vrbovo, Kuteževo, Zabiče), Brkini (Harije, Rečica), Planota (Knežak, Šembije), Podgrad in Starod. Ker je občina Il. Bistrica ostala v istih mejah tudi po reformi lokalne samouprave na tem področju ni veliko novosti, spremenil se je le statut RK Slovenije, ki je bivše občinske organizacije preimenoval v območne.

Na skupščini je bilo rečeno, da so krajevne organizacije opravile veliko dela s prebivalstvom na terenu, saj ima ilirskobistriška občina negativni naravni prirastek in sodi med področja z najstarejšim prebivalstvom v Sloveniji, vojna v sosesčini pa je bila vzrok, da je morala OO RK Il. Bistrica zaradi beguncev oklestiti načrtovane programe (skozi center je šlo v zadnjih letih 1400 beguncev). Aktivisti so, skupaj s Civilno zaščito, v letu 1994 izpeljali program usposabljanja prostovoljnih ekip prve pomoči, ki naj bi postale temeljna opora za delo na terenu. OO RK Il. Bistrica je edina v Sloveniji, ki ima tako zastavljeno delo in se v prihodnosti nadeja še boljših rezultatov; bila je soustanovitelj in gonilna sila zbirnega centra in z njeno pomočjo se je izoblikoval model za psihosocialno pomoč beguncem v celotni državi, tako da je trnovski center eden izmed najboljših v Sloveniji, po kulturni dejavnosti pa močno prednjači. Številne povezave z italijanskimi in drugimi donatorji so še vedno žive in se še razraščajo predvsem zato, ker mednarodna pomoč usiha v skladu z oceno, da lahko Slovenija sama poskrbi za okoli 30.000 beguncev. OO RK Il. Bistrica bo tudi v tem letu sodelovala z Mednarodno federacijo RK, z Rdečim polmesecem, z RK Opatija ter z različnimi ustanovami in podjetji in skrbela za uresničitev zapisanih ciljev v statutu RK Slovenije: preprečevanje in lajšanje bo trpljenje ljudi, ščitila zdravje in človekove pravice, poudarjala vlogo gibanja za zdravo življenje, razvijala razne oblike samopomoči, iniciative in solidarnosti, človeškega dostojanstva in humanih vrednot ter širila vedenje o Rdečem križu in njegovem plemenitem poslanstvu, ki po ženevskih konven-

cijah uživa mednarodnopravno varstvo (obveščila, evidentirala, poizveduje in skrbi za nego ranjencev in bolnikov v oboroženih spopadih, oskrbuje vojne ujetnike in pomaga pri naravnih in drugih nesrečah, skrbi za prevoz bolnikov in civilnih žrtev oboroženih spopadov, usposablja posameznike in ekipe prve pomoči, animira ljudi za darovanje organov, organizira krvodajalstvo itd.).

Še naprej bodo potekale preventivne zdravstvene dejavnosti v okviru akcije "Zdravje vsem do leta 2000", predvsem boj proti kajenju, alkoholizmu, zasvojenosti z drogami, sodelovanje v akcijah za čistejšo okolje, skrb za osveščanje v boju proti AIDS-u, usposabljanje mlajših in starejših občanov za nudenje prve pomoči preko tečajev za bodoče voznike motornih vozil in usposabljanje ekip prve pomoči za potrebe Civilne zaščite. Na socialnem področju si bodo aktivisti Rdečega križa prizadevali za okrepitev pomoči prizadetim na domu tako, da jih bodo oskrbovali s prehrabnimi artikli, oblačili, posteljnino itd. Veliko energije bodo posvetili tudi pridobivanju novih prostovoljcev, ki bodo znali prisluhniti in se pogovarjati z ljudmi v stiski.

Do zdaj je bilo v občini veliko razumevanja za prepotrebno in nepogrešljivo delo OO Rdečega križa - z denarjem iz občinskega proračuna se je financiralo izvedbo programov in osebnih dohodkov zaposlenih (v letu 1995 bi po predračunu potrebovali dobrih 15 milijonov tolarjev). Letošnji program nameravajo po potrebi usklajevati s predlogi krajevnih organizacij, predvsem pa se bodo trudili za več znanja, ki bo pripomoglo k večji varnosti in ohranitvi najpomembnejše vrednote vseh nas - življenja.

IZJAVA

O MOTENJU
BOŽIČNEGA PRAZNOVANJA

Duhovniki dekanije Ilirska Bistrica, zbrani na svojem rednem pastoralnem srečanju v Knežaku, dne 4. januarja 1995, podpisamo g. Petra Pipana, župnika v Podgrajah, pri njegovem ravnanju v zvezi s polnočno božično mašo.

Menimo, da različni načini razgrajanja nimajo nobene zveze s svetostjo krščanskega praznovanja božičnega praznika. Poleg tega je metanje petard in drugih eksplozivnih sredstev na javnih

kraji in ob zborih ljudi kaznivo dejanje. Zato obsojamo početje peščice ljudi, ki niti na božični večer ne morejo kontrolirati svojega ravnanja, da bi praznovali na človeški način. Glede na to, da pojav praznovanja božiča s petardami počasi izginja iz naših župnij upamo, da bodo koristnost, človeškost in krščanskost takega praznovanja spoznali tudi v župniji Podgraje, kjer je že sedaj večina ljudi želela mirno praznovati božič.

Hkrati se zahvaljujemo župlja-

nom vseh naših župnij, ki so s svojo mirnostjo, dobro mislijo in besedo pripomogli k lepemu praznovanju božiča. Hvala vsem, ki v sveti noči niste metali petard! Hvala tudi policiji, ki je ukrepala proti posameznim izgrednikom. Ob tem pričakujemo, da bo tudi sodnik za prekrške prijavljene storilce hitro in resno obravnaval.

duhovniki dekanije Ilirska Bistrica
Bogdan Berce, dekan

PRIZNANJE

Bistričan med "Dobrotniki 1994"
ZLATA PTICA DOBROTE

Veje češnje v Šerčerjevi ulici v Ilirski Bistrici, v vrtu pred stanovanjsko hišo družine Pegan, so sedaj v beli, božični obleki iz snega. Ko bo spet prišla pomlad in ko se bodo iz belih cvetov izvele sočni plodovi, bodo njene veje dobile najlepši nakit - otroke. Jože Pegan, vodja Zbirnega centra začasne begunce v bivši vojašnici "Trnovo" v Ilirski Bistrici, bo ponovno privedel svoje male prijatelje na gostijo sladkih darov narave in dobrote ter preprosto rekel: "Jaz sem samo eden izmed mnogih krajanov, ki so pomagali in še pomagajo ljudem v težkih življenjskih preizkušnjah."

"Že dve pomladi gledam otroke, kako svoje ročice prepletajo z vejami in rdečimi češnjami", pripoveduje Jože Pegan, ki ga Bistričani poznajo po njegovem delu v Toku, gasilskem društvu itd., zlasti pa od maja 1992., ko je spontano sprejel težko, toda zahvalno in člo-

stvo, ker lahko z opravljanjem tega dela prispevam vsaj k njihovi začasni sreči."

Tako govori 55-letni Jože Pegan, ko iz spominskega tkiva oživi slike svojega lastnega otroštva, saj je bil tudi sam begunec, najprej v Italiji, potem pa v daljnem Egiptu. A mali Jože je bil samo

Jože Pegan je 9. novembra v ljubljanski Narodni galeriji prejel dragoceno priznanje iz rok Štefke Kučan, pokroviteljice akcije revije "Naša žena" in Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Republike Slovenije.

vekoljubno delo brez običajnega delovnega časa od 7. do 15. ure - delo z begunci in za begunce v Zbirnem centru začasne begunce Trnovo. "Ti otroci zame niso le mali pregnanci, pomalem so tudi moji otroci, ki jim je treba zagotoviti kolikor toliko normalno življenje, namestitev, prehrano, izobraževanje in nekoliko več, saj potrebujejo tudi prijateljstvo in očetovsko ljubezen. Veliko deklic in dečkov se je znašlo tukaj brez očetov, ki so ostali v Bosni in Hercegovini, med njimi pa je, žal, veliko tistih, ki so za svoje otroke in za čas, ko bodo ti lahko spet živeli v miru in svobodi, v svojih hišah, vaseh in mestih, dali največ, kar je še mogoče dati. Ko vidim, da so tudi ti otroci nekoliko vedrejši in žalost na njihovih licih zamenja sproščen nasmehek, občutim neko zadovolj-

eden izmed številnih prebivalcev tega področja, ki so morali desetletja in desetletja zapuščati ognjišča svojih očetov in puščati sledi v črno-belem svetu. Tudi zato Jože Pegan danes s ponosom govori: "Mi, Bistričani in Trnovci, mi, ki od nekdaj nosimo v očeh in mislih ponosni Snežnik, vemo kaj pomeni prisilni odhod iz rojstnega kraja in kaj ponoven prihod na svoja ognjišča, na obale svoje reke in bregove svojih gričev. Zato vsi, bolj ali manj, sočustvujemo s prebivalci Bosne in Hercegovine in jih nimamo samo za begunce, pač pa kot posameznike, ki potrebujejo pomoč in prijateljski stisk roke."

Jože Pegan tudi zato posebej zasluge vseh, od delavcev Karitasa, Rdečega križa, Skupščine občine Ilirska Bistrica, družbenih in privatnih podjetij in sle-

herne družine; na svoje priznanje, "Zlato ptico dobrote" kot eden ilirskih "Dobrotnikov", gleda kot na znanje celi ilirskobistriški občini in nim prebivalcem.

V teh mrzlih zimskih dnevih, ko dobivajo belo in novoletno okrasitev, stavlja "Zlato ptico dobrote" tudi kakšen skupen okras, nekakšen stoglas, ki se bo slišal v vseh sobah. Pegan ne pozablja na velik prispevek vseh Slovencev in cele vrste evropskih držav, iz katerih so organizacije, ki sodelujejo redno prihajali v Bistrico, da TO projekto koncepta "s Hidro", je za možn Il. Bistrica vedli progr enih z od

Jože Pegan je tako postal eden mnogih zaslužnih domačinov, svojo nesebično pomočjo priplo da je trnovski begunski center eden izmed najboljših, če ne celo boljši v Republiki Sloveniji, saj razen vzpostavitve osnovnih p za življenje, raslo tudi nekaj, kar ko zajame s suhoparnimi podatki je ustvarjalna, duhovna kompone vljenja, ki se izraža tudi v opaz sežkih na kulturnem področju: m časopis, razstave, knjige, osnovn kulturne delavnice za otroke, v najmlajše, disko klub za mladino, tujih jezikov in druge oblike dr in delovanja (šivanje, vezenje, p moč, zdravstveno izobraževanje

Zato je "Ptica dobrote", prizna vije "Naša žena" in Ministrstva z družino in socialne zadeve Rep Slovenije, prišla na pravo mesto prave roke. Ta ptica se bo ogli svojo pesmijo in z vej Peganova tudi tretjo pomlad, ko bodo m srečniki spet stegovali roke k rdečim sadežem, nasmehek Jožeta na in njegove žene Gizele, ki pri vsak dan preživi v družbi s teg in upanji beguncev, pa bo dobil otrok.

Na mrzlih vejah češnje sedaj tudi snežinke. In njihova majhnost postajajo čedalje večja.

PREDAVANJA

O BIOLOŠKO-DINAMIČNEM
POLJEDELSTVU IN HOMEOPAT

"... konec tega stoletja bodo naša živila tako prazna, da za človekovo prehrano ne bodo več uporabna; polnila bodo le njegov želodec, a resnično prehranjevati ne bodo mogla več", je zapisal že leta 1921 oče biološko-dinamičnega poljedelstva Rudolf Steiner. Danes moramo priznati, da se ta trditev vsaj kot tendenca potrjuje. Steinerjeva zapuščina, ki prihodnjim rodovom omogoča preživetje, je metoda biološko-dinamičnega dela. To je nov pristop k delu z živo naravo, način dela, ki zagotavlja trajno plodnost tal, ekološko ravnotežje, dobro kaljivost semen in zdrave, vitalnosti polne pridelke, ki so prava hrana za ljudi in živali.

O tem bo predavala Meta Vrhunc iz Društva za biološko-dinamično gospodarjenje AJDA, ki ima sedež v Vrzdencu. Predavanje bo v petek, 3. 2. 1995, ob

17. uri v prostorih CENTRA ZA SONO DELO (Sončki) v Il. Bistrici. Vabimo pa vas tudi na predavanje Senije Grčić, ki bo v petek, 17. 2. ob 17. uri v istih prostorih. Na tokratnem srečanju bo dr. Grčićeva, zagrebški tropozofinja in homeopatska zdravstvena strokovnjakinja, spregovorila o homeopatiji oz. homeopatskem načinu zdravljenja.

Osnovni princip homeopatije je "klin s klinom zbija" ali drugače rečeno, podobno zdravimo s podobnim. Meni, da zdravemu človeku damo čeno sredstvo in opazujemo, ali simptomi bo izzvali. Nato ga la zdravilo uporabimo pri boleznih, zročajo takšne simptome.

Več o tem pa 17. februarja. Vabimo vas na predavanje Društva prijateljev valed pedagogike "Kre-

ProVITA SKRBI ZA ČISTO OKOLJE IN BOLJŠE POČUTJE

irskobistriškem je bilo izrečeno že veliko be-
o izboljšanju bivalnega okolja, le malokdo
da v naši sredini že pet let deluje podjetje
VITA Inženiring d.o.o., ki načrtuje
ave za čiščenje industrijskih odpadnih vod:
ja inženiring, izdeluje dokumentacijo in
nizira njihovo izgradnjo.

leta 1990 so sodelovali s celo vrsto naročnikov
priloge k LD - predčiščenje odpadnih vod Mesne
Zalog, ekološko poročilo za Transport Ilirska
ca, storitve v fazi pripravljalnih del za izgradnjo
dne čistilne naprave za Komunalno stanovanjsko
evratje II. Bistrica, načrtovali so industrijske čistilne
ave za Kombinat lesne industrije in Valkarton iz
tica, za TOM Mežica, Iskro EO in BTC-Chemo, z
projektom so sodelovali pri izvedbi "Integral-
koncepta ravnanja z odpadki za Ljubljansko
", s Hidroinženiringom iz Ljubljane pa pri izvedbi
je za možnosti izgradnje centralne čistilne napra-
II. Bistrici z analizo stanja, za Občino II. Bistrica
vedli program sanacije betonskih bazenov, one-
enih z odpadnim oljem v bivših vojašnicah v
nem itd.)

ProVITA je danes v lasti ing. organizacije dela
usta Petrovičiča in dipl. ing. kemije Ane Štem-
ber. Decembra lani so se s še enim zaposlenim
vsem preselili z Adamičeve ulice 4 v eno izmed
bivše tnovske vojašnice, ki sedaj nosi naslov
jeva 27. Delujejo na 360 m² od občine najete

površine; obnovili so približno polovico enega izmed
objektov - na področju vojašnice je še 30-40 najem-
nikov - in si s tem pridobili predkupno pravico za na-
kup od Ministrstva za obrambo Republike Slovenije.

Poleg inženiringa se ProVITA ukvarja tudi s
trgovino in grosistično prodajo nekaterih izdelkov, ki
jih še pred kratkim v Sloveniji ni bilo mogoče dobiti.
To so: **drevesni, javorov sirup in eterična olja** (49
različnih vrst) švicarske firme Madal Bal, prodajajo
pa tudi lepo oblikovane **dišavne lučke iz porcelana**
in šamota, ki jih izdelujejo v Ljubljani živeči umetniki
iz Sibirije, **jojoba olje in izdelke za nego kože iz**
Mrtvega morja. Vse našeto dobavljajo približno 200
trgovinam z zdravo hrano, nekaterim lekarnam in
zeliščnim lekarnam - drevesni sirup lahko kupite v
domači lekarni in Sadju Skrt.

Ana Štemberger je pristavila, da se ProVITA
ne ukvarja samo s čiščenjem odpadnih vod, znanje
tržijo tudi v proizvodnji vlaknenih in ivernih plošč.
Delali so za novogoriški Meblo, trenutno pa se dogo-
varjajo za sestanek z investitorjem iz Indije, kjer naj
bi sodelovali pri izgradnji ene izmed tamkajšnjih to-
varn. Razmišljajo tudi o razširitvi dejavnosti na področ-
ju varstva okolja in odprtju lastne trgovine na lokaciji
tmovskih kasarn. Prepričani smo, da si naravni izdelki
v času hitrega življenja in vse bolj onesnaženega oko-
lja zaslužijo nekoliko podrobnejšo predstavitev. Za
vse dodatne informacije lahko pokličete telefonsko
številko 067/41-820.

Štemberger na svojem delovnem mestu

KAJ JE TO JAVOROV SIRUP

Javorov sirup Madal Bal je naravno sladilo, s katerim
učinkovito nadomestimo običajni industrijski sladkor.
Dolje je bil pri nas sorazmerno malo poznan, v za-
danem času pa si utira pot tudi v naše kuhinje. Upora-
bljamo ga zlasti v tako imenovani bio kuhinji in z njim
nadomestimo običajni industrijski sladkor, vse bolj
pa ga cenimo tudi kot sladilo ali kot začimbo pri pri-
pravi najrazličnejših sladkih jedi. S svojo
zlahno aromo daje javorov sirup vsaki jedi drugačen,
poseben in še boljši okus. Domovina javorovega sirupa
je Severna Amerika, zlasti pa Kanada. Tam so prostra-
ni javorovi gozdovi, neizčrpen vir za pridobivanje slad-
kornega sirupa. Že Indijanci, prvotni prebivalci teh
krajev, so vedeli, kako priti do sladnega in zelo cenje-
nega javorovega soka: narezali so drevo in počakali,
da se je iz zareze natekel v nastavljeno posodo sladki
sok. Podobno kot nekateri pridobivajo javorov sirup tudi
danes. S posebnimi naravnimi metodami brez umetnih
dodatkov sok nato zgostijo v sirup. Posebno dober je
sirup iz ostrolišnega javora, ki vsebuje vanilin in je
zelo prijetnega in aromatičnega vonja. Več soka pa
daje sladkorni javor, ki ga gojijo posebej za prido-
bivanje sladkornega sirupa. Javorov sirup (prodajajo
ga tudi pod imenom Maple syrup) lahko uživamo kot
med, torej s kruhom, ali pa ga uporabimo kot namaz
za palačinke, preliv za naraske in sladoled. Ko
spoznamo njegov zlahni okus, postane sirup ne-
pogrešljiv tudi pri pripravi sladkih in drugih jedi, ki jim
običajno dodajamo sladkor. Javorov sirup je zelo

sladek, zato ga porabimo manj kot običajnega slad-
korja. Vsebuje veliko mineralnih snovi. Z nizko kalorič-
nim napitkom iz javorovega sirupa, vode in limoninega
soka lahko nadomestimo en dnevni obrok, na primer
večerja. Za limonovo dieto pa je primernejši naravni
drevesni sirup Madal Bal, ker ima popolnejšo sestavo
mineralnih snovi za postenje.

LIMONA, JAVOR IN PALMA: TRIJE SOKOVI ZA TEMELJITO OČIŠČENJE TELESA

Limonova dieta z drevesnim sirupom Madal Bal je
enostavna. Čeprav se odpovedujemo obrokom hra-
ne, ne čutimo lakote. Prav občutek sitosti je prvo
znamenje, da se je čiščenje začelo. Človekovo te-
lo je čedalje bolj zastrupljeno zaradi notranjih in
zunanjih povzročiteljev, predvsem pa zaradi nepra-
vilne prehrane. Zato se pojavljajo najrazličnejše
bolezni. V celičnem sistemu obstaja ravnovesje med
procesom asimilacije (količino zaužite in vsrskane hra-
ne) in procesom razkrajanja ter izločanja presnovno
nepotrebnih snovi. Kadar je asimilacija večja od
razkrajanja in izločanja, se v telesu začne kopičiti
strup in maščobe. Prav s postom pa se ta proces
obrne: medtem ko je asimilacija omejena na živ-
ljenjsko potrebne hranila, ki jih vsebujejo drevesni
sirup in limonin sok, se nadaljujeta razkrajanje hranil
in izločanje odpadnih snovi, toksinov, odvečnih li-
pidov, ne da bi prizadel celična tkiva. Osnovni
namen diete s sirupom Madal Bal je čiščenje in re-
generacija telesa. Prečisti in razbremeni se pre-
vsem prebavni sistem, jetra in ledvice. Dieta pogosto
izboljša prekrvitev in uravna krvni pritisk, koža po-
stane čistejša, boljše počutje pa je znak povrnje-
nega naravnega telesnega ravnoležja. Med dieto
je psihofizično počutje dobro, to pa dokazuje, da
je ta očistilni proces naraven in nepriljen. V
prvi fazi lahko čutimo cirkulacijo toksinov, ki se izlo-
čajo iz celic, temu pa sledi prijeten občutek. Lim-
nova dieta z drevesnim sirupom ne prizadene
fizioloških procesov v organizmu in ne vpliva na
specifične bolezni. Njena posebnost je prav v tem,
da sproži v telesu temeljito presnovno regeneracijo
in nato čiščenje celic, s tem pa tudi celotnega orga-
nizma. V drevesnem sirupu se ubrano združujeta
nasprotna svetlova: javor in palma, drevo iz zasne-
ženih kanadskih gozdov in drevo s soncem obsija-
nih tropskih otokov, nasprotij mraz in vročina, jin in
jang. Z izrazom drevesni sirup poimenujemo meša-
nico javorovega in palmovega soka. V tropskih
gozdovih uspevajo tri vrste palm: aren, kokosova
in oljna palma. Užiten je le sok palme aren, ki ga

pridobivajo tako, da odrežejo razcvetje na vrhu
drevesa in poskrbijo, da sok kaplja v ustrezne poso-
de. Za pripravo sirupa ali trdega sladkorja je treba
zgostiti tudi palmov sok. Iz tega nastane temno-
rjavkasto in zelo sladko živilo, ki ga običajno upo-
rabljajo v krajih nabiranja kot posladek ali namesto
rafiniranega sladkorja in to prav zaradi značilne
arome, ki izhaja iz rudinskih snovi tega soka. Javo-
rov sok je bogat z minerali kot so mangan, magnezij
in cink. Vsebuje pa le majhne vrednosti drugih ru-
dinskih snovi. Prav te pa je, zlasti kalija in natrija,
veliko v palmovem soku. Iz kombinacije obeh sokov
nastane v drevesnem sirupu popolna in uravno-
težena mešanica rudnin in oligoelementov. Pri oči-
ščevalni dieti in pomanjkanju mineralov lahko dre-
vesni sirup dopolnimo z limoninim sokom.

LIMONOVA DIETA

Z uživanjem drevesnega sirupa, ki mu dodamo svež
limonin sok poskrbimo, da dobi telo vse prehranske
sestavine, potrebne med dieto. Če upoštevamo pre-
hransko vrednost mešanice drevesnega sirupa in li-
moninega soka, je razumljivo, da ta povsem zadoš-
ča za nadomestilo obrokov. Med dieto moramo
zagotoviti delni post, brez uživanja trde hrane, saj
je ravno v tem osnovni pogoj, da se začne očisti-
valni proces.

POTEK

Napitek pripravimo tako, da v 3 del kozarcu zme-
šamo 2 jedilni žlici drevesnega sirupa in 2 žlici li-
moninega soka (sok približno pol limone). Dodamo
ščepec pekoče rdeče paprike (čili), da raztopimo
in odstranimo sluz, ki se pojavlja v tem obdobju.
Kozarec napolnimo z navadno vodo in pomešamo.
Na dan zaužijemo 6 do 12 kozarcev tega dietne-
ga napitka prijetnega okusa. Pijemo ga vsak dan

v enakomernih časovnih presledkih ali ob običajnih
urah, ko imamo obroke. Izredno priporočamo pitje
odvajalnih čajev, tako zjutraj kot zvečer. Vodo lahko
pijemo ob vsakem času. Cikel popolnega čiščenja
traja običajno 10 dni. Tudi tistim, ki se odločijo za
dieto predvsem zaradi hujšanja, priporočamo ta
proces čiščenja. Že po nekaj dnevih se telesna te-
ža zmanjša za nekaj kilogramov. Zanesljivo zna-
menje, da je čiščenje uspelo, je čist in rožnat jezik.
Dieta s sirupom Madal Bal je dobro narediti 3-4
krat letno. Med dvema dietama naj bo vsaj en me-
sec premoja, pred začetkom diete pa se posvetuje
z zdravnikom. Želja po, blakoholu in cigaretah je
med dieto občutno manjša. Po končani dieti se po-
stopoma privajamo hrani. Začenjamo s sadnimi
sokovi (najbolje sveže iztisnjenimi), z lahkimi zele-
njavimi juhami, s sadjem in zelenjavo. Po dveh
ali treh dneh se vrnemo k normalnim obrokom. Dieta
je enostavna. Čeprav se odpovedujemo obrokom
hrane, ne čutimo lakote. Prav občutek, da nisi lačen,
je prvo znamenje, da se je čiščenje začelo.

Povzeto iz "Vivere naturalmente", št. 1, jan./feb. 1991

OLJE JOJOBA

Olje jojoba je eno najčistejših sredstev, kar jih je ponu-
dila narava. S hladnim stiskanjem ga pridobivajo iz
oreškov zimzelenega gimna jojoba (*Simmondsia chi-
nensis*), ki raste v puščavskih predelih na jugu ZDA, na
severu Mehike in v Avstraliji. Ta gim seže s koreninami
do deset metrov globoko v neonesnažena puščavska
tla in črpa iz njih vodo in dragocene mineralne snovi.
Številne dragocene lastnosti so olju jojoba pripisovali
že Indijanci pred mnogimi stoletji: olje so uporabljali
za zdravljenje ran in opeklin, pa tudi za nego kože in
las. V svojem jeziku so ga imenovali "tekoče zlato" - ne
je zaradi zlate barve, ampak tudi zavoljo mnogih dra-
gocenih in zdravilnih lastnosti. Sodobna znanost je odkri-
la vrednost olja jojobe šele v šestdesetih letih: raziskave
na ameriških univerzah so pokazale, da vsebuje to olje
mnoge naravne rastlinske učinkovine, primerne za nego
kože, pa tudi nepogrešljivi vitamini E, ki - kot vemo - za-
virajo staranje in nastanek gub. Koža naj bi bila gladka
in voljna, napeta in prožna, z žametnim leskom, ne pa
mastno sijajoča - vse to nam omogoča olje jojoba, če ga
uporabljamo redno. To olje prija vsem vrstam kože, še
posebej pa občutljivi in nežni koži, saj je ne draži, ura-
vna njeno vlažnost in obnavlja njeno varovalno kislost.
Suha, raskava in razpokana koža postane po zaslugi
olja jojoba gladka in mehka. To olje je pravzaprav ute-
kočinjeni vosek: ne more postati žarko in še po daljšem
času ohrani vse svoje kvalitete. Pri nižjih temperaturah
se strdi; v vodni kopeli ali pri sobni temperaturi se ponov-
no utekočini. Olje jojoba lahko uporabljamo tudi kot
sredstvo za sončenje, saj vsebuje naravni zaščitni faktor
4. Dodajamo ga lahko tudi kopelim ali pa ga uporaba-
ljamo pri masaži. Olje jojoba je brez konzervansov in
kemijskih primesi. Obstojno je že samo po sebi, njegova
naravna trajnost je deset let!

NARAVNA DIŠAVNA OLJA

Olja Madal Bal so popolnoma naravna eterična olja,
kar pomeni, da v njih ni nikakršnih umetnih dodatkov.
Kadar želimo napolniti prostor z vonjavo, nalijemo v
zgornjo posodo dišavne lučke malo vode, ki ji
dodamo 2-10 kapljic dišavnega olja. Prižgemo
svečo in vonjave se nevsiljivo razširijo po prostoru.
Naravno, čisto eterično olje je visoko koncentrirano

poglobljena, modra: prostrana in tiha, zelena: mirna
in uravna. Iz dišavnega barvnega kroga izberite olje
z zaželeno osnovno noto. To olje je vaše osnovno
dišavno olje. 2. pravilo: izbranemu osnovnemu olju
primešavajte druga olja, pri tem pa vedite: kolikor bolj
je dodana vonjava na barvnem krogu oddaljena od
vašega osnovnega olja, toliko manj je smete dodati.

snov, zato moramo z
njim ravnati previdno.
Olje naj ne pride v
stik z očmi! V našem
programu vam je na
voljo 49 čudovitih
naravnih in povsem
čistih eteričnih olj.
Med njimi lahko
izberete za vsako
razpoloženje in za
vsako priložnost
primerno vonjavo.
Vonjave vas
razveseljujejo,
priključijo spomine in
oživljajo čustva. Prvih
25 olj so čista
rastlinska olja, zadnjih

24 olj pa so visoko kvalitete dišavne kombinacije,
na primer alpski šopek. Iz 49 olj Madal Bal lahko
seveda tudi sami mešate in sestavljate vonjave. Zlata
pravila mešanja in naš barvni krog vonjav vam bodo
v pomoč, ko boste ustvarjali ubrane, nove vonjave. 1.
pravilo: odločite se za prevladujočo osnovo (rumena:
sveža in vedra, oranžna: dinamična in vesela,
rdeča: čustvena in prikopna, vijoličasta: zaspana in

3. pravilo: kolikor
bolj se mešanica barv
približuje rjavi, toliko
bolj začno prevla-
dovati posamezne
sestavine in vonj, ki
bo nastal, pravzaprav
ne bo nov. 4. pravilo:
vedeti morate, da
niso vsa olja enako
močnega vonja. Čim
močnejšega vonja je
olje, tem manj ga
uporabimo. 5. pra-
vilo: kadar bi radi
povzeli mešanico,
nikoli ne podrtite olja
čisto k nosu. S pre-
močnim vonjem nam-
reč atopile svoj voh in ne morete več zaznavati drob-
nih različic. Razdalja naj bo večja, z zamahom roke pa
približajte vonj nosu. S pomočjo teh pravil in barvne-
ga kroga vonjav boste zmešali čudovite nove dišave.
Z dišavo po lastni želji lahko pričarate posebno
razpoloženje v izbrani prostor ob izbranem času in ob
izbrani priložnosti. Mogoče boste ustvarili novo
dišavo, s katero boste očarali vse svoje prijatelje!

KDO JE KDO V KULTURI NA BISTRIŠKEM

Za Slovence je še vedno značilno, da uradna priznanja za razne vrste zaslug podeljujejo ponavadi prepozno: bodisi v iztekajoči se življenjski dobi ali pa celo posthumno. Že dolgo se mi zdi, da je nepravilno, to velja predvsem za manjše kraje (kjer se vsi preveč poznamo), da na kakršenkoli način takim ljudem ne izrazimo spoštovanja in zahvale. Zato sem si ob letošnjem mesecu kulture dovolil naštetih nekaj oseb povezanih s kulturo v njenem nekoliko širšem obsegu. To ne bo vrednotna razpredelnica; na izbor ni vplival status posameznika na družbeni lestvici, tudi časovna razporeditev ni natančno določena. Vem, da bom marsikoga izpustil in se zato že vnaprej opravičujem. Zato poudarjam, da zapisana imena in kratko označen "opis dela" predstavljajo le pogled posameznika, ki razpolaga z obilico podatkov, a ne z vsemi. Izpuščenih je večina učiteljev, ki so v procesu razvoja kulture na najbolj izpostavljenem mestu. Nekdaj so "kozmpolitizem" in živahnost duha na Bistriškem negovali mnogi učitelji od drugod. Če smo se hudovali na župane - tuje -, ki so jo po izpolnjenih interesih pobrisali, pa so učitelji kot prof. Drago Karolin, Franc Munih in drugi zapustili globoke sledi (če odmislimo konformizem in cinizem v odnosu do oblasti, dveh atributov, ki se tudi sedaj pojavljata, a zaradi drugih vzrokov). Naši današnji učitelji so pretežno domačini, kar ni prednost, saj je njihova dolžnost tudi negovanje "odprtosti", kljub časom, ki jim niso naklonjeni in nevarnostim, da se bodo sami ukalupili. Podobno kot za učitelje velja, z upoštevanjem specifičnosti, tudi za sestre Samostana de Notre Dame. Tudi knjižničarkam ni lahko. A kaj bi brez knjižnice dijaška mladina in študentje, ki pridejo do potrebnih knjig prej doma kot v Ljubljani; da o ostalih občanah, ki si kupovanja knjig ne morejo privoščiti niti ne govorimo. Pomislimo še na duhovnike. Če se dotaknemo posvetne komponente njihovega dela, je njihov delež zelo velik. Ali na skupino navdušencev, ki nam je ohranila Hodnikov mlin. Preidimo na posameznike.

Bojan Babič, Peter Česnik, Leon Rolih in drugi člani Kluba MKNZ so s svojo glasbeno alternativo pridobili visoko veljavo in postal pri mladini Slovenije in tudi širše simbol, ki je tudi Bistrico po tej klasifikaciji dvignil na visoko mesto. Bojan bi kot dober smalec zvoka lahko sodeloval pri morebitnem lokalnem radiu.

Laszlo Balazs - ravnatelj glasbene šole. Člane svojega strokovno solidnega kolektiva je prepričal, da morajo učenci čimveč nastopati v javnosti in na tekmovanjih. Kupil je klavir Steinway, ki privablja veliko umetnikov, da bi ga "preizkusili". Odprl je pot gostovanjem najbolj renomiranih umetnikov.

Bratje Boštjančič - Alojz, Silvo, Saša in Marjan; ponovno so oživili "deficitarno" komorno petje. Večkrat so nastopili predvsem na radiu.

Ismet Bekrić - pesnik in prevajalec. Iz Banja Luke je prišel k nam preko svoje soproge slovenskega porekla. Že pred prihodom v Il. Bistrico je prevajal slovenske pesnike. Sedaj je ravnatelj osnovne šole v begunskem centru in izdaja glasilo Runolist (planika...). Njegovo zadnje delo je prevod Kettejevih pesmi. Je zelo cenjen v Združenju literatov Slovenije.

Jan Bratož - študent. Vzporedno je še dijak klavirja na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani in velik glasbeni talent, ki je prejel 1. nagrado v svoji kategoriji in je kljub mladosti uspešen koncertant.

Boža Brečelj - usmerja nekatere bistriške literature in piše mnenja o njihovem delu. Je članica žirije na tekmovanju mladih primorskih literatov. Lektorica.

Danijel Cek iz Hrúšice - povezovalac programov, študent novinarstva. Svež obraz na naših prireditvah, zadnje čase uspešno in s pravišno mero ostrine sodeluje s TV Koper - Capodistria in nekaterimi časopisi.

Vojko Čeligoj - Numizmatik, planinec, član Društva za krajjevo zgodovino in kulturo (DKZK), pobudnik ogromnega števila kulturnih akcij, odlični poznavalec naše preteklosti. Njegovi članki v Bistriških zapisih (BZ), Snežniku ali drugje so prava zakladnica dokumentacije naravne in kulturne dediščine. Kettejeva spominska soba je njegova domena; je njen "soustavovitelj" in jo "neguje" tudi sedaj. Vodi slikarski Ex tempore "Snežnik". To ni vse.

Vladimir Čeligoj - zgodovinar. Za diplomsko delo si je izbral oris primorskega gibanja TIGR, kar je zahtevalo v prejšnjem sistemu precej korajžje. Je aktiven član DKZK. V BZ št. 3 je napisal leta 1989 odmeven prispevek o samostanu v Trnovem. Pobudnik za izdajo monografije mesta Ilirska Bistrica.

Franc Dolgan - nekdanji ljubiteljski igralec, likovnik. Po razstavi na D. Zemonu pričakujemo možnost ogleda njegovih umetniških slik tudi v Il. Bistrici. Učence uspešno "prepričuje" o nujnosti ogleda likovnih razstav in iz njih ustvarja aktivne ali pasivne kulturnike.

Franc Dolgan, Marko Goršek, Marko Seketin in ostali iz Videoprodukcije Sokolski dom. Dokazali so se že s svojo ambientalno konstrukcijo (razstava na Reki). Njihov video-projekt "Bistra uoda" (odlični prikaz Sušca in vsega zraven) je bil, žal, premalo odmeven. Gre za velik potencial v zvezi z "bodočo" lokalno televizijo ...

Raymond Fabijanič, Branko Zidarič. Njuni izdelki: grafična podoba plakatov, vabil, knjig ... je (poleg drugih) naše dojemanje reklam temeljito preusmerila in v naših glavah (in tudi na oglašnih deskah) napravila red. Branko je tudi uspešen novinar pri časopisu Snežnik. Njegovi članki so sočni. Velika odlika je njegova razgledanost in odlična raba slovenskega jezika. Zelo dober literarni kritik.

Tadeja Fatur - dijakinja. Talentirana pevka in uveljavljena deklamatorica. Je članica gledališke skupine sezanske gimnazije.

Dimitrij Grlj - njegov zbor upokojujece ni "upokojenjski", ampak zelo živahen in uspešen. Vodi tudi komorno pevsko

skupino "Vasovalec" (odlični nastop na radiu, dober vtis pri Slovencih na Reki). Napisal je dragoceno publikacijo "180 let šolstva v Il. Bistrici", ki jo bomo kmalu predstavili javnosti.

Franc Gombač - recitator, povezovalac. Odlično je predstavil Podgrad na javni radijski prireditvi. Deluje tudi na drugih kulturnih področjih. Zelo dober govornik, za razliko od splošne slike na tem področju pri nas!!

Bojan Glavina, Adnan Zubčević - glasbenika, ustanovitelja "Baročnega ansambla Illyricus". Gostovanja: Sežana, Cerknica, Koper, Arqua Petrarca. Bojan je uspešen korepetitor na Obali, Adnan vodi šolski orkester glasbene šole. Ostali člani ansambla Breda Štemberger, Dragica Samsa, Andreja Konjeđić (Go), Vesna Talaj Colazio (Ri) in Mauro Šestan (Ri).

Marica Gaberšnik - ravnateljica na OŠ Jelsane, članica DKZK. Kulturnica, aktivna na različnih področjih. S podobno mislečimi počasi vrača sijaj nekdanjemu kulturnemu centru. Danes zaradi neprijetnih razmer (nimajo kulturnega doma!) vse prireditve in druge aktivnosti potekajo na šoli.

Andrej Jelen - znan je po občasnih nastopih s pravo kočijo. Izpopolnjuje zbirko komatov in pripravlja prikaz kovačije - torej dve pomembni etnološki zbirki.

Filip Logar - študent. Po dolgih letih je pričel s sistematičnim delom na področju gledališke dejavnosti - z otroki iz osnovne šole. Že prvi rezultati (gostovanje pri Slovencih na Reki) kažejo na uspešno nadaljevanje.

Pepca Mihelj iz Knežaka - uredila, izbrala in založila je "Grad Kalec 1995" - lično žepno pesmarico s koledarčkom.

Marko Novak - mladi pesnik, ki je objavil nekaj zelo dobrih pesmi v znanih slovenskih literarnih revijah. Na podiplomskem študiju v ZDA je na zveznem tekmovanju zasedel zelo visoko mesto - prišel je v finale (izid mi je neznan).

Matjaž Penko - oblikovalec. Znan je po zanimivih idejah, realiziranih na plakatih za različne prireditve neformalnih glasbenih in drugih skupin.

Franc Poklar - naše učitelje zgodovine, učence in ostalo javnost je s predavanji in članki seznanil in obvestil o starejši zgodovinski dediščini. Visoko nad ljubiteljsko ravni jo cenijo tudi v najvišjih slovenskih zgodovinskih in arheoloških krogih, ki jih je obvezal k delovanju na našem območju. Numizmatik. Član DKZK.

Evgen Princič, Marjan Pirih. Prvi je zborovodja iz Sežane, drugi predsednik MPZ "Dragotin Kette". Skupaj s pevci se borita za dostojno raven zbora, ki je moralni naslednik zborovskega petja iz časov bistriške čitalnice. Zaradi velikega števila novih pevcev je njuno delo zelo zahtevno. Letos se pripravljajo na praznovanje 50-letnice neprekinjenega delovanja.

Helena Pirih Rosa. Strokovno zelo podkovana in uveljavljena kot pisec tekstov različnih tematik. Lektorica pomembnejših bistriških publikacij.

Nives Pirih - zborovodja "Cerkvenega PZ Zvon" iz Trnovega, ki s širokim izborom "cerkvenih" in "posvetnih" pesmi nadaljuje in vzdržuje zelo solidno pevsko raven. Zboru se ni bati za podmladek, saj je tudi njegov "otroški del" zelo dober.

Kristina Polh - vodi mladinski zbor, ki so zelo blizu mladim, ustvarja ugodno ozračje za bodoče člane odraslih pevskih zborov.

Primož Raspor - je mladi finalist prireditve Mladi literati se predstavljajo in eden od enajstih avtorjev, ki jim je žirija dodelila prostor v najožjem izboru na državni ravni.

Slavko Rebec se večkrat oglasi s tehničnimi prispevki v časopisu Snežnik. Njegovo veliko delovno vno je opaziti tudi na različnih drugih področjih kulture.

Ivko Spetič - pesnik in prozaist. Je dolgoletna in velika opora bistriške kulturne scene. Njegove ideje, pobude in ostale dejavnosti so večinoma neznane povprečnemu "uporabniku"

kulturnih dobrin. Najbolj je znan kot literat in eden od soustanoviteljev vsakoletnih "Premijskih srečanj". Njegove ideje so dolgoročno značaja n. pr.: o nujnosti ustanovitve gimnazije, ki jo pojmuje kot zlahko nadaljevanje nekdanj kakovostnega šolstva v Bistrici. Razume bistriško "dušo", ki marsikomu še ni v podzavesti. Član DKZK in Društva literatov Primorske. Uredil je spominsko sobo Franceta in Bogomira Magajne v Gornjih Vreham.

Srečko Šrebot - mladi likovnik, ki se v dokaj neprijaznem okolju vendarle razvija. Uveljavil se je s samostojnimi razstavami in kot ilustrator Stopinj ter nekaterih pesniških zbirk.

Jože Stegu - pesnik s Prema. Član Društva literatov Primorske in seveda Literarnega društva Il. Bistrica. Pozno, a vendarle, smo 22. januarja predstavili njegov pesniški prvenec "Nočni samogovori". Predstavlja ožji vrh bistriške literarne scene. Vključen je tudi v druga literarna dogajanja. Je brat žal že pokojnega Viliža Steguja, pesnika, prevajalca, esejista in enega glavnih sodelavcev Revije 2000. Tudi njemu smo dolžni izdati pesniško zbirko.

Tomo Šajn - humanist v najlepšem pomenu besede. Prvi profesionalni novinar iz našega območja, ki nas osvešča o nujni in pravilni javnega informiranja. Kot nekakšno "sivo eminenco" ga čutimo na različnih poljih kulturnega delovanja. Njegovi nasveti in izkušnje so zelo dragoceni. V Primorskih novicah in na koprskem radiu beremo in poslušamo o malodane vseh kulturnih dogajanjih pri nas. Zato je njegova vloga v promociji bistriškega območja izredno dragocena.

Ludvik Šircelj - njegova zbirka pesmi "Izpuščeno pretiravanje" nas je spomnila na nekoliko pozabljen obliko pesniškega izražanja - sonet, ki se vztrajno vrača v moderno poezijo. Deluje v neformalni skupini, ki se še vedno prebija in išče svojo identiteto.

Jožef Štenc - njegovo ime je ozko povezano z delovanjem prve prave profesionalne galerije pri nas. Standardi, kljub temu da jih je nekoliko prilagodil bistriškim potrebam, so visoki in ne dopuščajo površnosti ali improvizacije.

Neda Trošt iz Knežaka. Spopadla se je z našo birokracijo in njeno neučinkovitostjo na polju ohranjanja kulturne dediščine. Kljub velikim naporom je vidna samo delna sanacija grobnice Vilharjevih. Polje dejavnosti s tem ni zaključeno.

Jože Šajn - slikar. Veliko je razstavljal doma, po raznih krajih Slovenije, na Reki, v Opatiji, v Italiji in Avstriji. Zadnji skok čez mejo je bila odmevna predstavitev njegovega najpomembnejšega dela - ciklusa umetniških slik z naslovom "Vešče".

Tone Škrjil iz Knežaka. Promotor uspešnega "MMPZ Tabor Kalc 1869" Knežak, ki je velika osebnost v pevski "branži". Kot njegov predsednik podjetno skrbi za razvoj in je ob tem velika podpora za zborovodjo Alojza Boštjančiča.

Marija Šlosar Lenarčič - vodi "Komorni dekliski zbor Il. Bistrica", ki je dosegel lani prvo mesto v kategoriji ženskih in dekliskih zborov na tekmovanju primorskih zborov v okviru prireditve "Primorska poje".

Frane Tomšič - literat iz Bistrice, živi v Novi Gorici. Vsak njegov novi roman predstavimo najprej pri nas. Je v najožjem vodstvu Literarnega društva Il. Bistrica, katerega predsednica je **Damijana Logar**. Član Društva književnikov Slovenije.

Janez Tomšič - Hlist - njegova tehnična pomoč ob organiziranju prireditve je dragocena. Zelo je vezan na svoj domači kraj in z nasveti skuša odstraniti pomanjkljivosti v življenju in razvoju našega mesteca. Čebelar.

Romeo Volk - spoznali smo ga kot lutkarja z originalnimi idejami. Raziskoval je ljudsko nošo iz okolice Podgrada in Il. Bistrice. Tesno je povezan s škromati. V domeni ima tudi ljudske instrumente in glasbo iz naših logov. Estet. Slikar. Njegovi plakati so dokaz, da so tudi računalniški grafiki postavljene meje ... Skupaj s **Francem Penkom**, ki je naredil zelo uspeh kip Matere Božje, je postavil versko znamenje v Rečici ob mostu čez Reko.

Mag. Ivan Valenčič - psiholog. S svojimi karakteristično obarvanimi prispevki o likovnih razstavah, objavljenih v časopisih, si je pridobil naklonjenost ljubiteljev te umetnosti in še posebej domačih avtorjev, saj je veliko naredil za njihovo uveljavitev. Vključen je v ostalo kulturno življenje in sega, čeprav je to širši javnosti manj znano, v sam vrh kreatorjev in vizionarjev.

Pavel Žnidaršič - arhitekt. Kreator večine spominskih plošč v zadnjih letih. Najvidnejšo lahko občudujemo na Samostanu sester de Notre Dame. Slikar. Likovni kritik, "spiritus movens" in neformalni mentor novega likovnega vala. Intelektualec, svetovljan, ki pa ga zadnje čase v javnosti "občutimo" nekoliko redkeje.

Nepopolno listo, vendar odprto, posebno za zapise informacij izven Il. Bistrice, zaključujem z imeni sodelujočih v zadnji številki Bistriških zapisov: dr. **Vlado Valenčič**, **Vojko Čeligoj**, **Salvator Žitko**, dr. **Ivan Ogorelec**, prof. **Irena Santoro**, prof. **Ludvik Kaluža**, **Peter Kovačič** - **Persin**, dr. **Janez Bogataj**, dr. **Rajko Pavlovč** in mag. **Ivan Valenčič**.

Še enkrat se opravičujem vsem, ki jih na tem mestu nisem navedel, pa bi si to vsekakor zaslužili.

Dimitrij Bonano

RAZSTAVA • HODNIKOV MLIN

ZASLEPLJENO PRETVARJANJE RESNI

Slikarka **Vladoša Lutar Markovič** je prišla v svojih razmišljanjih do spoznanja, da hočejo ljudje v veliki večini prikazovati sebe tako, kot si mislijo da so in se taki tudi čutijo. Nočejo videti svoje in splošne resničnosti. "Spori sovraštva in vojne", pravi Vladoša, "vključujejo to zapeljano. Hinavščina je večkrat dosti lažja od krute resnice; povedati nekaj lepega je dosti lažje, kot začutiti pravo resnico in zaplesati svetu odrešenje. Če bi vsak človek na svetu napravil za sočloveka in za svet nekaj pozitivnega brez osebnih koristi, bi se ta naš skupni svet premaknil za korak naprej. Najbolj čist je otrok. Odrasel človek zaradi svojih obremenitev in iskanja osebne koristi lahko le redko reagira čisto kakor otrok. Ljudje, ki na materialnem planu izkoriščajo vsako priložnost samo v svoj prid, se v starejših letih povprašajo za dejanski rezultat svojega življenja."

Ljudje, ki so sebi naredili ogromno koristi,

večkrat tudi na račun drugega, se v o svoji prazni duši, prazni glavi in pr srcu; glagol biti jim je bil nepomembni znali so le glagol imeti. Like s pr očmi, votlimi glavami in drobov hrbtenice, srca in možganov, je V izvedla v trodimenzionalnih maskah sopisnega papirja in kleja. Njeni f pobarvani z akrilom in tempero, so s njih oblik, ker hočejo predstavljati niško podajanje brez poze in usklaje mativov. Maske skupaj z vpetostjo č v okvire svoje lastne zanke (košara stavlajo gledališki prizor.

Za naprej ima Vladoša Lutar M ambicije kombinirati figure v oljni spremljane s filmom. Uspešnost n razmišljanja v izraznosti hotenja po je vpetost sedanjega človeka v pro čas.

Pavel Žn

Vladoša Lutar Markovič in Pavel Žnidaršič na otvoritvi razstave "Naše maske" v 8. januarja. Razstava bo odprta do 11. februarja 1995 (pon., sre., pet., ned.) od 10 in od 16. do 18. ure. NA SLIKI: dve izmed razstavljenih mask (brez naslova).

KONCERT

SVEŽA INTERPRETACIJA LJUDSKIH NAPEVOV

Dvorana glasbene šole. Sobota, 14. januarja. Kakih petnajst deklet v stiliziranih oblekah, ki ponazarjajo slovensko ljudsko nošo, je pozorno spremljalo natančne gibe rok njihove dirigentke, ki je z izkušenimi kretnjami privabljala iz mladih grl ubrano petje.

Pod sijem mehke svetlobe so postale nekam drobcene in krhke postave študentk in dijakinj nekaj novega. Dogodila se je čudovita sprememba - prevzel nas je tisti občutek, ki se ga navzamemo v glasbenem gledališču, ko postaneta slika in zvok skladna, dovršena. Pesmi so bile preproste, enostavne, zvaneče in zelo domače, tudi melodije iz bližnje Istre so bile zanimive. Toliko so nam že v ušesih, da jih ne moremo več imeti za tuje. Recitatorica **Tadeja Fatur** je z nekaj verzji pred vsako zapeto pesmijo še bolj vzbudila naše čute in našo pozornost.

Konec koncerta. Prehitro. Polna dvorana trnovske glasbene šole si je s ploskanjem priborila še dodatek. **Komorni dekliski zbor**, ki ga vodi prof. **Marija Šlosar Lenarčič**, je

tako zaključil koncert z naslovom "Ljudskih pesmi" in uvod v XVIII. (bistriške) kulture je bil sklenjen.

Častno mesto, da jim je pripadla tvena prireditev, so si dekleta in ni, pa se pevska mentorica pošteno prislužila. Ob njihove vrstnice, razpršene po raku". Im srednjih in visokih šolah, vrnejo do 1809 F od "tujine" oddahnejo tako, da se pritožono P vsakovrstnim zabavam. Pevke ne. Ne gostiln žrtvovati vsak konec tedna, vsako a. Imel je pa tudi kako nedeljo, kajti vsaka poosti 81. pevka je v tako maloštevilnem kot tem ok enadomestljiva. Tudi prof. Marija Šlosar Ana Lenarčič bi lahko svoj čas izkoristila za zapis če, saj ji dve uri zvečer odvzema "Pri Jur prsto soboto.

Pa to ni vse. V našo kulturo sočnost, opazno sled - na radijskem tekmovanju poznali t ga je Združenje pevskih zborov Pri je zaha organiziralo v okviru koncertov Pške Ane poje '94, so prejele v kategoriji dek28); ali o ženskih zborov najvišje ocene in obljancan prvo mesto, za kar jim iskreno čestni maral.

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

PREŠEREN IN BISTRICA

Prešeren iz Wagnerjeve izdaje Poezij 1866

nekaj lepše so ljubljanske slovence, lepše od Urške bilo ni nobene. Bene očem bilo bolj zuzelene. Času nje cvetja dekleta ne žene. Povodni mož -

lajvečji slovenski pesnik dr. France Prešeren je dolga leta kot koncipient služboval pri prijatelju Crobathu, ki je bil svojo odvetniško pisarno. Ta leta, tudi če prej, je rad zahajal v domače tilne, ki jih je bilo v Ljubljani in okoliški precej. Sem so zahajali okoliški bivalci, pa tudi uglednejši meščani, so jih imenovali škrici. Tukaj se je navadila zbirala vesela družba, ki je imela pesniku. Z gosti je kramljala, poslušal njihove pripovedi in z njimi menjava misli in poglede. Posebno so ga pritegovali lepe in mlade točke, pa tudi hčerke gostilničarjev. Z njimi je sklepal poznanstva ali pa prava prijateljstva. Nekaterim je posvečal pesmi.

Rad se je zadrževal v številnih gozdnih in krakovskem in trnovskem okolju. Obe naselji ležita ob soju Gradaščice in reke Ljubljanice. V njem naselju so stanovali pretežno čisti, v drugem pa čolnarji. Oni so dolga leta prevažali tovore po Ljubljani. Promet je bil gost, delo pa naporno. Čolnar je stal na zadnjem delu plošče in z dolgim drogom porival čoln in z kajti stuga reke je bila blizu precej plitva.

Ob meji s Krakovim so bila polja, na katerih so žene gojile velike količine krompirja in izvrstnega okusa. Prodajale so jo na ljubljanski tržnici, izvažale pa so jo v Trst in še dlje. Imenovali so jih "krakovske solatarice".

Na meji s Krakovim, na ljubljanski tržnici, pa se je vila starodavna Rimska cesta. Ob njej je stala stara gostilna "Pri Jurku". Ime ji je dal Jurij Černe, ki je leta 1809 prodal hišo trgovcu z žitom Antonu Podkrajšku. Pod njegovo upravo je gostilna še bolj zacvetela in zaslovesila. Imel je 10 otrok in je umrl v visoki starosti 81. let (leta 1885).

Na tem okolju je živel tudi njegova Marija Ana (1828 - 1890). V časopisu "Pri Jurku" je zapisano: "Prešeren je bil večkrat v gostilni 'Pri Jurku'. Nekoč je, vstopivši v gostilno, zahteval 'pivo', kar je vzbudilo pozornost, ker tedaj ljubljancem še nikoli niso poznali te besede, nego le 'pir'. Prešeren je zahajal k 'Jurku' zaradi domače prijateljke Ane Podkrajškove (roj. 1. VI. 1828); ali očka - tako so rekali nekdanji ljubljanci meščanskim očetom - očetu čestitni maral za škrica. Ana se je omožila

v Ilirsko Bistrico. (Povedala najmlajša sestra Cecilija Podkrajškova, ki je hranila rokopis "Nebeške procesije", žal, da ni pisan s pesnikovo roko). Zanimivost "Jurčkovine" je francoska krogla, započena v gospodarsko poslopje na ondolnem dvorišču in označena z letnico 1809." Obe poslopji stojita še danes.

Ana se je poročila v Tomšičevo hišo, po domače pri Ivetovih. Bili so bogata, starodavna in ugledna rodbina. Tukaj je ostala do konca življenja in tako postala prava Bistričanka. Njeni potomci so hranili sliko z njenim portretom v naravni velikosti, izdelano v olju (glej prilogo).

Njena hčerka Žana se je poročila z Aleksandrom Ličanom, ki je bil vse do svoje smrti župan v Ilirski Bistrici. Bil je tudi uspešen veletrgovec, saj je končal Mahrovo šolo. Baval se je tudi z naprednim kmetijstvom in čebelarstvom. Svoje izkušnje in znanje s tega področja je prenašal na svojega zeta, bodočega velečebelarja Antona Žnidaršiča. Uspešno je delovala tudi njegova žena, v kateri je izdeloval deščice za južno sadje iz hlobov listavcev, ki jih je bilo veliko v Snežniškem pogorju in na Mašunu. Bil je predsednik čitalnice in narodnostno zaveden Slovenec. Soprog Žana je bila po prirodi bistra in nadarjena in mu je rada pomagala pri vseh njegovih številnih opravilih. Imela sta 5 otrok. Dočakala je visoko starost. Eden od njunih sinov je bil monsignor in papežev prelat dr. Josip Ličan, profesor na semenišču v Gorici; bil je ustanovitelj Mohorjeve družbe v Gorici in dolga leta njen predsednik.

France Prešeren se je leta 1846 preselil v Kranj, kjer je odprl svojo odvetniško pisarno - tu si je nameraval urediti tudi svoj novi dom. Bil pa je duševno razklan in že slabega zdravja, ki se mu je hitro slabšalo. Umrl je leta 1849 v Kranju, kjer je tudi pokopan. Številnih svojih načrtov ni mogel uresničiti in tudi nekatera dela so ostala nedokončana.

O Vrba, srečna, druga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta; da b' ūka žela me iz tvojga sveta speljala ne bilā golj'fiva kača! - Sonetje nesreče -

Dr. Ivan Ogorelec
Alenka Mikačič - Žnidaršič

IZ ŽIVLJENJA DRUŠTEV

Skupščina Društva za krajevno zgodovino in kulturo
MONOGRAFIJA O ILIRSKI BISTRICI -
NEURESNIČLJIVA ŽELJA ALI REALNOST?

Tomo Šajn, predsednik Društva za krajevno zgodovino in kulturo Il. Bistrica (DKZK) je v petek, 27. januarja, po dveh letih sklical skupščino, na katero so bili vabljeni člani in vsi tisti, ki jih zanimata prihodnost in preteklost. Dejavnost društva je bila veliko bolj raznovrstna, kot bi lahko pričakovali od njenih skromnih finančnih sredstev. Pred poročilom o delu in ciljih društva je Lojze Zidar iz Topolca (živi v Kopru in je nedavno praznoval 80-letnico) prejel za svoje raziskave o organizaciji TIGR na Primorskem naziv častnega člana. Zatrdil je, da je s ponosom sprejel to čast, ker se je celo življenje boril za "pravično zgodovino, saj brez nje ni prave prihodnosti".

Dejavnost DKZK, katerega člani so pogosto tudi samoiniciativno izpeljali nekatere akcije in pojasnjevali veliko nerešenih vprašanj v občini (ne)pravilnost imena Notranjski park, pobude za poimenovanje in preimenovanje ulic, vprašljivo ime Notranjska Reka, uvedba krajevnega imena Trnovo, vprašanje avtomobilskih registrskih tablic in regijskih povezav, pobuda za preselitev UNZ iz Postojne v Il. Bistrico, ustanovitev bistriške gimnazije itd.), je obrodila sadove tudi takrat, ko je bilo treba pojasniti nekatere pojme Geografskemu institutu, uredništvu Enciklopedije Slovenije in javnosti. Vseskozi so se trudili za domačo muzejsko zbirko, organizirali so razna predavanja, ki so pomagala vzbujati interes starejših in mlajših (Franc Poklar, dr. Irene Mislej, predstavitev knjige "Dan prej"). Sodelovali so pri nastanku številnih publikacij (omenimo naj samo 4. št. Bistriških zapisov), v zadnjem času pa se pripravljajo na izid nove zbirke ILIRSKA TEME - njena prva številka, posvečena najrazličnejšim obletnicam, bo predvidoma izšla naslednji mesec.

Letos nameravajo nadaljevati aktivnosti v zvezi z muzejsko zbirko in raziskovanjem

arheoloških spomenikov. Še naprej bodo opozarjali pristojne na slab odnos do kulturne in naravne dediščine, predviden pa je tudi naslednji program: predstavitev publikacije Dimitrija Grlja "180 let osnovnega šolstva v Ilirski Bistrici", več predavanj, predstavitev novih izdaj Zgodovinskega društva za Južno Primorsko (Annales), kulturnega in znanstvenega delovanja slovenskih zametcev, srečanje s tržaškim zgodovinarjem dr. Jožetom Pirjevcem in priprava tematske številke Bistriških zapisov z objavo najuspešnejših raziskovalnih nalog zgodovinskih krožkov na osnovnih šolah ilirskobistriške občine. S svojimi prizadevanji si je društvo pridobilo dokaj veliko veljavo pri državnih institucijah, saj pri njih velikokrat iščejo informacije.

DKZK ima na svojem računu tudi sredstva namenjena šolskemu skladu dekana Karla Jamnika in v dveh letih se je vanj nateklo nekaj manj kot 380.000 tolarjev. Na koncu so izrazili željo in potrebo po izidu monografije o Il. Bistrici; ker bi bil to zelo zahteven in drag projekt, bo društvo moralo vanj usmeriti vse svoje moči, znanje in organizacijske sposobnosti.

NA DRUGAČEN NAČIN

JASLICE PRED
HODNIKOVIM MLINOM

Klub - Galerija Hodnikov mlin je že drugič "z ljubeznijo" postavila nekoliko drugačne jaslce. Jožef, Marija, Jezus in dva pastirja so od 24. decembra 1994 do 8. januarja 1995 vzbujali precej zanimanja med domačini in naključnimi obiskovalci. Srečko Srebot in Slavko Čučura sta za oblikovanje skulptur uporabila različne materiale (lesena ogrodja, mavec, papir, žico, slamo, tekstil) in jaslce osvetlili z umetnim nebom.

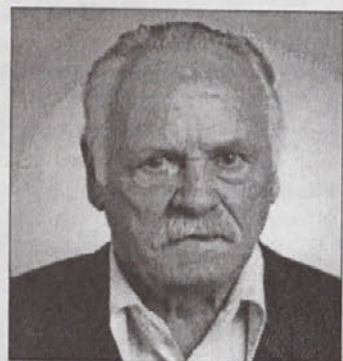
Srečku se zdi, da so bile letošnje jaslce postavljene v skladu s "spremenjenim odnosom ljudi do razmišljanja in ekonomske situacije", na pripombe o "močnem" Jezusu pa je Slavko odgovoril, da "mora biti tak, ker nosi svet".

Organizatorji nameravajo postaviti jaslce tudi v prihodnjih letih; k sodelovanju bodo z razpisi poskušali pritegniti čim več ljudi iz ilirskobistriške občine in od drugod. Želijo si, da bi se ustvarjalnost tistih, ki so se letos trudili bolj spoštevati in ceniti in da bi naslednje leto na jaslce letelo manj petard. Dokaj

nenavaden projekt v okviru obnove Hodnikovega mlina je posnela TV Koper - Capodistria, ki je prispevek o razstavi Slavka Čučure "Zgodba o koščku kruha" in jaslce dvakrat uvrstila v svoj program. Fotografije jaslci in nekaterih dosedanjih razstav v tej majhni galeriji si boste lahko ogledali tudi v posebnem katalogu.

Klub - Galerija Hodnikov mlin se zahvaljuje vsem posameznikom in pokroviteljem (Veriga, Irbis, BESS in še posebej Komunalnemu stanovanjskemu podjetju), ki so kakorkoli pripomogli k postavitvi jaslci.

IN MEMORIAM

MIRKO
ŽNIDARŠIČ

Zapustil nas je nenadoma ... Vedeli smo za njegov boj in ker ga do sedaj nismo poznali kot poraženca, je nepričakovano udarec toliko težje padel med nas. Ni ga mojstra besede, ki bi mogel ob trenutku, kakršen je sedanj, vsaj približno izraziti misli in čustva, ki nam polnijo srce ob izgubi imenitnega prijatelja, tovariša, pevca, umetnika, vzornega družinskega moža, očeta, deda ... Še vedno ga vidimo, duhovitega in iskrih misli, kakršen je vedno bil, kako bi zamahnil z roko in dejal: "Pa kaj je tega treba, saj ni vredno, vse sem delal po svojih najboljših močeh, kakor bi vsak drug." Pa ni tako!

Mirko Žnidaršič nam bo ostal v spominu predvsem kot pevec in slikar, a bil je veliko več kot to, bil je poet življenja in ljubezni, zaljubljenec v dobro in lepo, oboževalec domačega in naravnega. Njegove šole so bile najvišje stopnje, ne akademske, marveč veliko bolj stroge in nepopustljive - življenjske.

Bil je svetovljan z bogatim notranjim doživljanjem, človek z izostrenim čutom za pravičnost. Širino duha si je pridobil s prirojeno srčno kulturo in pisano življenjsko potjo. Usoda ga je že zgodaj krepko zaznamovala: že kot osemletni deček je izgubil mater. Pozneje ga je pot iz predvojnega poniževanja in potujčevane Primorske zanesla v Jugoslavijo, v obmejno mesto Čabar. Vojni rok je služil v Prištini. Nadaljeval je s Francijo, od tam prisilno v Nemčiji in celo na Norveškem. Kot v posmeh je po vrnitvi v domovino doživel marsikatero grenko od takratnih vojni oblasti. Nikoli ni klonil, saj je bil obdarjen s čudovito močjo, da je lahko odmisli vse slabo. Lepo je videl tudi v drobnih vsakdanjih rečeh, takih, ki jih navadno oko niti ne opazi. Čisto preprosti izdelki iz lesa, po poklicu je bil mizar, so se pod njegovimi rokami spreminjali v prave umetnine ..., pa naj je bila to omara ali slika. Njegove slike, prepojene z ljubeznijo do domačega kraja, obujajo otožne spomine pri naših zdolcih v Združenih državah Amerike, Kanadi, Avstraliji.

Petje ... posebno poglavje v njegovem življenju. Dejstvo, da je še pred dvema mesecema redno prepeval pri treh zborih veliko pove. Bil je odlični pevec in poznavalec pevske kulture. Podčrtajmo še eno njegovo odliko! Kako imenitno in seveda pozitivno je znal s svojo modrostjo in znanjem vplivati na številne pevske kolektive. Še dolgo bo čutiti, da v pevskih zborih manjka glas Mirka Žnidaršiča ...

Pevci, domači slikarji, Zveza kulturnih organizacij Il. Bistrica in vsi, ki nam je veliko pomenil, izrekamo globoko sožalje njegovi družini, njemu pa želimo miren počitek v domači zemlji, ki jo je tako ljubil.

Kje je pevec zdaj vesel? Hvala vam, dragi Mirko, ker ste imeli tako radi ljudi in so bili vsi ljudje vaši!

O ZDRAVEM VONJU V ZDRAVEM TELESU, EPP IN O RAZVOJU OTROŠKE GLASBENE MISLI

čali banzai, banzai. Vsi, ki so jih slišali, so bili smrtno prestrašeni, saj so vedeli, da to pomeni v prevodu Za domovino s Hirohitom naprej!

Po vojni se je vse umirilo in Japonci so vnaprej vse kopirali, potem pa vse kapirali - fotoaparate, avtomobile, glasbene stolpe ... Našel se je prebrisan filmar, Američan S. Spielberg, in začel krasti ideje njim. Iz godzil je naredil dinozavre in jih poslal v Jurski park. Zaslужil je mnogo dolarjev in jenov in mark. Pozneje je naredil film o trpljenju izvoljenega ljudstva v vojni, ki ga je maltretiral drugi izvoljeni narod. Tudi s tem filmom je zaslužil - oskarja. Je pa vedno v zamudi. Sedaj okleva, ker ne ve kaj bi bilo bolje, ali izdelava filma o Sarajevu ali o Čečeniji. Verjetno se bo odločil za ruski notranji problem, ker je tam bolj živahno. Sarajevo je že demode. Bomo videli.

O, la, la. Malce me je zaneslo na stran. Takoj se bom vrnil h glavni temi. Torej: karate, kung fu in ostale plemenite športe so transportirali v deželo zahajajočega sonca - Slovenijo. V Ilirsko Bistrico. Vzpon je že v pred kratkim pretekli polpretekli preteklosti segel v neslutene višine. Pri teh športih vodja demokratično urejuje vse sam. Omenjeni športniki, ki do sedaj niso našli v nobeni bistriški športni dvorani ne miru ne spokoja, ne mesta pod svobodnim soncem, so pričeli z ukom tudi drugih športnih panog. Padalstva n. pr. Tako so že v prvi vaji, imenovani *Operacija Sokolski dom '94* z bliskovitim posegom začasno zasedli glavno dvorano za nedoločen čas, t. j. za vedno. Okupacija ni zahtevala niti ene človeške žrtve, nasankala so le vrata, ki so "nekoliko" zgorela. Pa še za to se ne ve kdo je storilec. Dokazano je bilo, da M. K. in N. Ž. pri tem početju nista sodelovala. Prestrašena subkultura se je po

blitzkriegu umaknila tja kamor spada, v podzemlje, v klet. ZKO II. Bistrica, ki je Zveza Kulturnih Organizacij II. Bistrice ali za nekatere Zveza Komunistov Občine II. Bistrica, je v tihem trpljenju onemela. Športniki pa so vsi v slogu zdrav vonj v zdravem telesu dvorano uredili po svoje in tako občutno prispevali k ohranitvi že okrnjenega imena in zidov stavbe, ki je dobila ime po plemeniti ujedi.

Ponovoletni čas je še vedno čas sedanjosti, je čas trgovcev, ekonomistov, pravnikov in eno malo politikov. "Radniška klasa" ima iste pravice kot prej, t. j. nima tistih pravic, ki jih ni imela prej. Dobre firme so pokupili denarni mogotci, ki so obogatili že za časa Mussolinijevega cesarstva, kajti v SFRJ to ni bilo mogoče. No ja, italijanske penzi-je so že prav prišle.

Je pa res, da smo jih dočakali, Karaoke! To prireditve bi morali preimenovali v Karaokice - Otroško telenovelo v šestih ponavljanjih. Organizatorji so si napravili grobo napako, ker niso vedeli, da so pri nas otroci zelo glasbeno in pevsko in drugače zreli in prepričljivi

že pri osmih letih starosti. Zato je bila cena vstopnice namesto 1500 SITOV le borih 800 SITOV. Kljub ponižujoče nizki ceni so mladi obiskovalci v veliki dvorani lahko občudovali predvsem zadnjice nastopajočih, pa povezovalko programa in tudi sivolasega in sivobradega Irca, ki je znal kar dobro slovensko. Vsi na odru so najprej zapeli znamenito pesem Mi Primorci smo, ki jo je napisal Primorec Wilfand (ali tako nekako). Tu je bilo slišati tudi "o-la-ri-jo", kar predstavlja 900-letno tradicijo primorskega jodljanja. V nadaljevanju smo pričakovali pesmi kategorije Čokoladice, a jih ni bilo. Prvo nagrado (na TV sem pogledal samo ponovitev ponovitve prvega dela oddaje), je prejela pevka, ki je verjela v preteklost, saj je pela pesem Yesterday. Seveda, saj je za občinstvo v dvorani bila že precej v

letih. Povezovalka programa je bila neka stara mamca, ki je predstavljala živo reklamo za dnevno kremo za obraz, nočno kremo za obraz, kremo za zobe, paštoremo, paštošuto, kremo za čevlje itd. itd. Bila je tudi reklama za svoj glas in svoj bend, saj je prepevala eno pesem kakih 10 minut. Mlada gledalska kulisa je uživala, kar je bilo lepo razvidno iz nekoliko podaljšanih frisoov.

Tudi jaz sem velik oboževalec paštakreme in paštaste ter podobnih materialnih dobrin. Zgodilo pa se je, da sem se v kopalnici pogledal v zrcalo in pobesnel. Svojo podobo sem videl kot vrsto drobnih koščic obloženih z debelo plastjo špeha. Zrcalce, zrcalce na steni nisem nalomil, ampak razbil.

Katja iz dežele Danske, kjer je nekaj gnilega in grdo dišečega - to je uvoženi francoski sir! Dajem Ti vedeti in na znanje, da je za moje kočljivo stanje razen

omenjenih ogljikovih hidratov tudi slastna krvavica, ki sem jo j no ja, saj veš kje. Takih ni v celi de kjer živiš in se razvijaš Ti. Priznam me grešne misli kulinaričnega iz mučijo zelo pogosto. Misli mi be nekdanj najslastnejši jedi, najbolj j jani na ribiškem prazniku v Izoli vabčičem, ki so bili v najvažnejše lu stare celine znani pod ime Tschewaptschitschi. Iz navede izhaja, da bi prevod 500 strani do nemškega romana v slovensčini gal kakih 125 listov. Zato predla da prevajamo čimveč nemškega in potrdimo mnenja o nas, prepri Francozov in Angležev, ki nas ze bijo. So pa tudi na jugu zaguljen svojih moneta so začeli uporablj mo črke sv. Cirila, t. im. švasane, štabe. Tako nas bodo še bolj vle nos. Bomo pa vse dolgove bivše tako ali drugače plačali mi.

V časopisih je veliko več vesti šan kot iz II. Bistrice. Takihle: na nem prehodu Jelšane so prijeli kega državljan B. B., ki je hotel meje skrivoma prepeljati dva topi bombe in 200 kosov streliva. Izda ga jeklenomodra barva njegovih ledena hladnokrvnost. Poseb vzbujala sum do tal segajoča kar njegovega osebnega avtomobila dal je, da je poklicni tihotapec "prstacev", trenutno brez zaposlit govarjal se je, da za tovor ni ve da mu je bil ta podtaknjen. Tako sične oblike bistriške sodne prakse dobile z modernjšimi variantan šanskega tipa na živopisnosti.

Tudi zlati dečko našega smu ima opravka z bombami. V re med neko slalomsko vožnjo lepo mo bombo, ki jo Jure bliskovito nakar se orožje defenzivne narave meni v čisto navaden čaj. Ta ča neke certifikatobiralske družbe preglašice le z bombo imeno Tomba. Drugih ne.

Vsem, ki mislijo, da se hecam z članstvom v Evropi zdaj sporoča sem menjal mnenje. Prepričal neki velmož EU, ki je bil na ob Ljubljani. Šarmantni gospod ele nega videza kakšnega odcvete holywoodskega igralca je ljube govoril, kako smo Slovenci najbo dni od vseh prebivalcev vzhodni žel, ki so v tranziciji - ne časovni pak sistemski. Pohvalil nas je in daril, da bomo, če bomo še napre ni, deležni še več pohval. Nekaj le motilo. Nihče od naših mu ta nastavlil glave, da bi jo pogladil bri stric iz Evrope.

Banzai in dvorano nazaj!

Dimitrij B.

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Leposlovje za odrasle

Antič, I.: Titanic: Mit in resnica; **Avčin, M.:** Ljubljanske razglednice; **Birsi, N.:** Samotni napis mavrice; **Cela, C. J.:** Panj; **Cestnik, M.:** Hiša za goste: potopis; **Jurič, E.:** Novoletni humor; **Kunstelj, F.:** Luč na mojem pragu; **Ožbalt, I. M.:** Mrzle peči; **Sivec, I.:** Kruh ponoči spi; **Zorman, R.:** Metuljčki.

Leposlovje za mladino

Andersen, H. C.: Božično drevo; **Arhar, V. T.:** 99 orehkov; **Habberton, J.:** Bob in Tedi; **Hill, E.:** Piki peče torto; **Krivos, M.:** Male zgodbe iz velikega življenja Bineta Brvinca; **Levstek, Z.:** Pred ogledalom; Čevlji nogo si obuje; **Lewis, C. S.:** Zgodbe iz Narnije; **Mal, V.:** Hitro, hitreje; **Mate, M.:** Babica v supergah; **Mestnik, I.:** Izlet na Modri planet; **Meško, K.:** Mladim srcem; **Sebastyen, O.:** Ujetnica teme; **Sernec, J.:** Končno je bil čas; **Sewell, A.:** Črni lepoteč; **Suchl, J.:** Pravljice iz igluj; **Šali, S.:** V deveto deželo; **Williams, M.:** Zametni zajček; **Začarana hiša in druge istrske pravljice;** **Zalar, S.:** Dnevnik Mihe Zgaga; **Žabot, V.:** Skrivnost močvirja Vilindol

Strokovna literatura za odrasle

Balantičev in Hribovškov zbornik; **Bažato, M.:** Človek z masko; **Beckett, K. A.:** Iglavci; **Begič, M.:** Mirsad Begič;

Bernik, J.: Jedkanice in akvatinte; **Bryant, M. K.:** Pogovarjamo se ... AIDS; **Bili ste zraven. zbornik o rock kulturi;** **Cerar, F.:** Beseda da besedo; **Coxhead, D.:** Sanje, vizije noči; **Derrida, J.:** Izbrani spisi; **Dežela in ljudje; Severna in vzhodna Evropa; Arktika; Enciklopedija Slovenije VIII.;** **Filli, B.:** Da ne bi pozabili: Slovenija ni nikomur nič dolžna; **Frankl, V. E.:** Zdravnik in duša; **Glasser, W.:** Učitelj v dobri šoli; **Gibson, R.:** Maske; Domišljijske preobleke; Poslikavanje obraza; **Gosar, A.:** Za nov družbeni red; **Grli, D.:** 180 let osnovnega šolstva v II. Bistrici; **Halevi, S.:** Kabala: izročilo skritega vedenja; **Huber, B.:** Pravi moški zame; **Jerman, K. P.:** Zdrava in varna spolnost; **Kladnik, D.:** Sto slovenskih krajev; **Kononenko, I.:** Programski jeziki; **Kopač, M.:** Ureditev okolja kmečke domačije; **Korent, R.:** Nogomet in športna vzgoja; **Kožuh, B.:** O mamilih tudi tako; **Kraker-Starmann, A.:** Čist dom-zdrav dom; **Krumpak, S.:** Pasma konj; **Kuhar, D.:** Pogovori s starši gluhih in naglušnih otrok; **Kus, M.:** Krompir; **Levec, A.:** Učenec z izgubo sluha v vašem razredu; **Literatures in English I. in II. del;** **Lukas, E. S.:** Smiselnice; **Menaže, L.:** Vrtinarjenje v rastlinjaku; **Me-naše, L.:** Nikolaj Beer; **Miller, M.:** Zmanjšati tveganje; **Mohoričev koledar 1995;** **Mravljje, D.:** Neskončne ceste; **Pinter, T.:** Portreti sodobnih slovenskih književnikov; **Podboršek, L.:** Govorica

rok II. del; **Poniž, D.:** Kratka zgodovina evropske in ameriške dramatike; **Pratika za radovedne starše;** **Ramovš, J.:** Sto domačih zdravil za dušo; **Scheffer, F.:** Bachova cvetna zdravila; **Slovenija - vrednote in prihodnost;** **Sovinc, A.:** Zimski ornitološki atlas Slovenije; **Stele, F.:** Gorenjska Slovenija; **Stritar, A.:** Adventni venci; **Šest, O.:** Kar po domačel; **Šinko, M.:** Ekonomika zasebnega gozdarskega obrata; **Šolska ura s SSKJ;** **Štefančič, M.:** Filmski almanah '94; **Tancig-Novak, B.:** Načrtujemo kuhinjo v kmečki hiši; **Temeljni pojmi. Manager.;** **Tomažič, B.:** Mobiliziranci; **Višner, M. J.:** Slovenske narodne vezenine; **Vodnik po slikarstvu;** **Vogrin, M.:** Gramoznice, narava in mi; **Watts, A.:** Modrost negotovosti; **Žužek, I.:** Kaj moram vedeti o delovnih razmerjih.

Strokovna literatura za mladino

Bradelj, S.: Igrajmo se z glasbo; **Golob, B.:** O nerodovitni smokvi; O bahavem in skromnem možu; O sejalcu in semenu; **Kako sem prišel na svet?;** **Kunaver, D.:** Slovnica v pesmih; Vrabčja šola lepega vedenja; **Taylor, K.:** Vzorci; Pod ničlo; Toplota.

Knjižnica Makse Samsa izposoja tudi videokasete!!!

OBVESTILA

Petek, 3. februarja, ob 18. uri
DOM NA VIDMU

Gledališka predstava
Dijaki in učenci iz Sežane (T. Fatur, G. Lah, B. Husu, A. Podgoršek, M. Trampuž, J. Suša, S. Bašin in drugi) bodo nastopili v komediji **Bojana Podgorška: "Kapljice? Ne, hvala!"**

sreda, 8. februarja, ob 20. uri
DOM NA VIDMU

Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku (sodelujejo: MePZ Upokojenci II. Bistrica, MePZ Igo Gruden Nabrežina, MePZ SKUD Bazovica z Reke, Kvartet bratov Boštjančič).

petek, 17. februarja, ob 18. uri
DOM NA VIDMU

Predstavitve dvojezične pesniške zbirke **D. Ketteja "Čuj sanje mi"** v prevodu **Ismeta Bekrića.**

sobota, 18. februarja, ob 20. uri
GLASBENA ŠOLA V TRNOVEM

Klavirski duo: Caterina Marcuglia in Carraro (program: Ravel, Debussy, Milhaud)
petek, 24. februarja, ob 18. uri
GLASBENA ŠOLA V TRNOVEM
Koncert opernih arij dijakov solo petja

petek, 10. februarja, ob 19. uri
GALERIJA NA VIDMU

Otvoritev slikarske razstave **Patrizie Diskin** (Italija). Nastopil bo Tržaški oktet, avtor delo pa bo predstavil Milko Renčič
MKNŽ
Petek, 10. 2. **BOYE** (Novi Sad); sobota, **TODAY IS THE DAY** (ZDA); sobota, **KAZNA ZA UŠI** (Beograd).

ŽUPANI ZNOVA PO SEDEMDESETIH LETIH

zadnjimi volitvami smo v naši občini za župana izvolili mag. Stanislava Prosen. Tako z novo krajevno samoupravo znova uveljavljamo funkcijo župana, ki jo je imel v občini, ki je šla pred dolgimi desetletji skoraj v pozabo.

Župansko funkcijo so italijanske oblasti prevzemale po svojih merilih. Župan je bil "sindaco", po vojni so se vrstili različni "narodno osvobodilni odbori", pa "ljudskih odborov". Zadnje predsedniki "skupščine občin" so bili Zgodovinski spomin pa nam odraža tradicija županov na Sloveniji, stara kar nekaj stoletij. Tudi na našem bi težko našli naselje, kjer bi pri kakšni hiši reklo "Pri županu" ali kar "Županovi". Svojega župana je imela skoraj vsaka že malo več. Po stari avstrijski upravni razdelitvi je več naselij imelo skupnega župana.

Italijansko zasedbo naših krajev so prevzeli v letih 1925-1926. Slovenske oblasti še nekaj let tolerirale italijanske župane, pa ne za dolgo. Prvi na udaru slovenski župani v večini krajev naše občine, v Trnovem in

Bistrici, saj tako pomembne funkcije ni kazalo zaupati domačinom - Slovencem.

Zadnja dva slovenska župana, trnovski župan **Jože Žnidaršič - Strujbarjev** in bistriški župan **Anton Ličan** sta v letu 1926 ob pripravah na upravno reorganizacijo obeh naselij, morala predati svoje županstvo novemu županu, ki je bil Italijan. Ob koncu 2. svetovne vojne, v času nemške okupacije, je le za krajši čas županoval domačin **Saša Ličan**, vendar le-ta ni bil izvoljen, pač pa so ga tedanje oblasti umestile.

Naš tokratni župan, mag. **Stanislav Prosen**, nastopa svoje županstvo po častitljivi 70-letni prekinitvi županovanja domačih slovenskih županov v našem kraju in občini. Njemu in vsem, ki mu bodo sledili, naj bo srečno in uspešno.

Vojko Čeligoj

AGRADNO VPRAŠANJE

Mag. Stanislav Prosen, trnovskega in bistriškega župana v tem času? Ali boste, ki nam bo sporočil pravi odgovor, bo eno leto zastoj prejel mesečnik.

Ljubljanski župan v letih 1896-1910, eden izmed predhodnikov dr. Dimitrija Rupla, je bil **Ivan Hribar**. Pravilen odgovor je vedela le **Jasmina Tomažič** iz Killovč.

V pričakovanju visokega obiska italijanskega prestolonaslednika princa Umberta II., so se leta 1925 na železniški postaji v Ilirski Bistrici zbrale vse pomembne osebnosti civilnega in vojaškega življenja. To je bil verjetno tudi eden zadnjih nastopov obeh slovenskih županov z obvezno župansko lentjo v barvah italijanske trobojnice - trnovskega župana **Jožeta Žnidaršiča - Strujbarjevega** (1) in bistriškega župana **Antona Ličana** (2). (Fotografijo nam je za objavo prijazno odstopila gdč. Tonči Ličanova.)

DOMAČE SLEDI V TUJIH GORAH

"Novembrski dež" v Nadelhornu NOVA PRVENSTVENA SMER

BOJANA POČKARJA V ŠVICARSKIH ALPAH

Za našega domačega alpinista **Bojana Počkarja** je bilo preteklo leto gotovo med najuspešnejšimi v njegovi plezalski karieri. "Snežnik" je že poročal o njegovih dveh prvenstvenih smereh v švicarskem Breithornu, ki ju je preplezal s plezalskima tovarišema v juliju in avgustu. Obe smeri, imenovani **KARANTANIJA** in **ČRNI PANTER**, sodita med najzahtevnejše smeri v tej 4165 m visoki gori. To je bila nekakšna samoodolžitev za aprilsko smolo v Himalaji, kjer ju je oba s soplezalcem nemogoče slabo vreme z obilnim snegom zavrnilo iz stene šesttisočaka **Hiunchuli**.

Bojan Počkar pa ni miroval niti v jeseni. Že oktobra je s prijateljem **Jožkom Valenčičem - Belinom** krenil v Afriko. V zahtevnem, teden dni trajajočem pohodu in vzpenjanju, sta dosegla 5895 m visoki **Uhuru Peak** (Vrh svobode), najvišji vrh **Kilimandžara**, kjer afriška celina doseže svojo najvišjo točko.

Že konec novembra je **Bojan Počkar**, tokrat s soplezalcem **Žigom Petričem** krenil znova v Švico, njun cilj pa je bila 750 m visoka vzhodna stena 4327 m visokega **Nadelhorna**.

Za plezanje težka in še nepreplezana smer je zahtevala velik napor. Plezalcema je nagajal ledeni dež, mráz do minus 15 °C, pod vrhom pa še močan veter. Dober del smeri sta plezala v ledu. Za dostop do gore sta potrebovala

Jože Valenčič iz Trnovega (levo) in **Bojan Počkar** s **Prema** sta se lani sredi oktobra povzpela na **UHURU PEAK** (5895 m), najvišji vrh **Kilimandžara**.

Nadelhorn (4327 m) v Švici z vrisano prvenstveno smerjo čez 750 m visoko vzhodno steno, imenovano **"NOVEMBRSKI DEŽ"** - nov alpinistični uspeh **Bojana Počkarja** in **Žige Petriča**.

Domačinka in vnetá gornica **Maruška Lenarčič** se je te dni odpravila z ekipo Planinske zveze Slovenije v Južno Ameriko. Cilj skupine je **6959 m visoka Aconcagua**, najvišja gora obeh Amerik. Vrh naj bi dosegli sredi februarja letos. Srečno!

Ali veste, da so se Bistričani že povzpeli na večino vrhov vseh celin našega planeta? O tem več prihodnjič!

IZ STARIH FOTOGRAFSKIH ALBUMOV

BOGUMIL BRINŠEK

Bogumil Brinšek (1884-1914), doma iz znane **Brinškove trgovske družine** v Trnovem, se je s fotografijo srečal srednješolec v Ljubljani in ji ostal do svoje prerane smrti že v prvem letu svetovne vojne na mostarskem bojišču.

Planinstvu, raziskovalnem jamarstvu in smučanju mu je prav fotografija omogočila osrednjo življensko opredeljenost. Na skupinskih in samostojnih fotografijah razstavah v Ljubljani v letih od 1907 do začetka vojne je žel splošno znanje in kot je zapisal njegov prijatelj prof. **Pavel Kunaver** "Postal je moj fotografiranj in na slovenski planinski in v lepoti slik ni mogel nitko zamenjati." Z ustanovitvijo "Kluba slovenskih amateur-fotografov" v Ljubljani leta 1911 je postal tajnik kluba in ostal

v njegovem vodstvu do vojne. Brinškova fotografska zapuščina je zelo obsejna. Njegove fotografije najdemo v vseh Planinskih vestnikih omenjenih let, planinskih vodnikih, pri sorodnikih in osebnih prijateljih.

Po nesrečni smrti **Bogumila Brinška** je njegov brat **Josip** izročil več sto fotografskih negativov na steklu Slovenskemu planinskemu društvu v Ljubljani, ki pa so bili v požaru v letu 1956 povsem uničeni. Domače planinsko društvo hrani nekaj dragocenih izvirnih planinskih in jarmarskih fotografij **Bogumila Brinška**. V ta fond sodi tudi danes objavljena umetniška fotografija **Jalovca**, darilo prof. Pavla Kunaverja.

Zapis je posvečen 110-letnici rojstva **Bogumila Brinška**.

Vojko Čeligoj

6 ur hoje, za sam podvig v steni pa kar 8 ur trdega plezanja. V ponedeljek, 28. novembra ob 15. uri, sta zadovoljna nad plezalnim dosežkom stala na vrhu te alpske gore. Novi prvenstveni smeri sta dala ime **"NOVEMBRSKI DEŽ"**, po njunem tretjem vztrajnem spremljevalcu tega plezalnega podviga.

Za svoje velike alpinistične podvige v letu 1994 je bil **Bojan Počkar** s strani komisije za alpinizem zelo visoko ocenjen. Razvrščen je bil v mednarodni razred in po številu doseženih točk uvrščen na drugo mesto med slovenskimi alpinisti, takoj za **Tomom Česnom**, legendo slovenskega alpinizma.

Bojanu Počkarju in njegovim soplezalcem iskreno čestitamo tudi v imenu uredništva in bralcev "Snežnika".

Vojko Čeligoj

OBLETNICA

NA KETTEJEV 119. ROJSTNI DAN

Tako kot prejšnja leta smo se premški otroci v četrtek, 19. januarja, znova zbrali v spominski sobi pesnika Dragotina Ketteja na Premu. Kar sami smo lepo in prijetno proslavili njegov 119. rojstni dan.

V razsvetljeni spominski sobi smo pesnikov doprsni kip okrasili s svežimi rdečimi nagelji. Sošolka Urška je prebrala odstavek o velikem pomenu Kettejevega pesniškega dela, nakar smo vsi prisotni recitali po eno ali dve Kettejevi pesmi. Tokrat smo nastopali: Meta, Valentina, Ana, Silvan, Jana in Mateja.

Utrdili smo se v misli, da smo lahko ponosni, ker smo Premci in ker imamo tako pomembnega rojaka, slovenskega pesnika Dragotina Ketteja. Moram povedati, da tudi smo!

Veseli in z upanjem, da nas bo drugo leto še več, smo se zadovoljni razšli.

Jana Mršnik, 7. a
Prem, OŠ D. Kette

ZBIRATELJSTVO

NOVOLETNO
FILATELISTIČNO
PRESENEČENJE

Na Osnovni šoli "Dragotin Kette" v Trnovem pri Ilirski Bistrici že vrsto let deluje filatelistični krožek. Mladi zbiratelci znamk se zbiramo vsak petek zadnji dve šolski uri. Urejam si naše zbirke in pripravljamo občasne razstave v šolskih vitrinah. Naš mentor je Vojko Čeligoj.

Pred letošnjim novim letom nam je poslala poštna uprava iz Ljubljane (oddelek za znamke) nekaj sto različnih knjižic "Zbiram znamke", s katerimi želi razširiti krog filatelistov med šolarji. Navdušeni smo bili nad knjižicami. S pismom smo Pošto zaprosili za dodatne izvode, da bi jih lahko razdelili vsem učencem naše šole. Že v tednu dni smo krožkarji prejeli priručno pismo generalnega direktorja Pošte gospoda mag. Adolfa Zupana in njegovih sodelavcev z dobrimi željami za delo našega krožka in povabilom za nadaljnje sodelovanje. Posebno smo bili presenečeni, ko smo s pismom prejeli še obilo slovenskih znamk za 50 članov našega krožka. Joj, kako smo jih bili veseli! Prepričani smo, da se bo krog naših zbiralcev še povečal in da bomo ob zbiranju znamk doživeli še mnogo lepega. Za priručno novoletno presenečenje se upravi slovenske Pošte iskreno zahvaljujemo.

Naš krožek pa ima v Ljubljani še enega velikega prijatelja. To je gospod Ivan Česnik doma iz Knežaka, ki nam je že nekajkrat poslal precej starejših znamk iz stare Avstro-Ogrske, Švice, Nemčije in stare Jugoslavije (Kraljevine SHS), precej znamk pa nam je poslala tudi gospa Ivanka Urbančič - Vratarjeva iz daljne Argentine. V tem mesecu bo gospod Ivan Česnik, ki je tudi dolgoletni filatelista, slavil devetdesetletnico. Od srca mu vsi krožkarji čestitamo k jubileju. Lep filatelistični pozdrav!

Marjan Krebelj, 7. a

UČENCI IN STARŠI

POUK TUDI
DRUGAČE

Teden odprtih vrat v našem razredu, v 2. c-ju, teden ustvarjanja in pridnega dela vseh: domiselne učiteljice, ustvarjalnih učencev in staršev, ki so se trudili posnemati oboje.

Pričarali so nam novoletni "Poglej in zadeni". Iskali smo Žnidaršičev skriti zaklad. Plesali smo z baloni in peli pesem "Pot k zvezdam". Prepevali smo karoke in plesna skupina je z vlakom prepovala ves svet. Vsak mesec v letu se je predstavil s svojo pesmico in figuro. Slavne manekenke so se sprehodile po modni pisti. Ni šlo tudi brez simbolov (hiša, gozd, domači kraj) in vsi po vrsti so prinašali srečo.

In to še ni vse. Otroci so zapeli (očitno so v razredu sami dobri pevci!) pesmi "Poklič me nocoj" in "Na vrhu nebotičnika". Ogledali smo si tudi lutkovno predstavo "Kako se je muček naučil mijavkati", v kateri so nastopale lutke, ki so jih izdelali otroci sami. Sami so naredili tudi robote in z njimi živahno zaplesali in zapeli pesem "Moj robotek". Izkazati pa smo se morali tudi starši in na lastni koži preizkusiti, kaj se pravi "nastopati". Za vse je bil ves teden predvsem prijetno, nepozabno doživetje, spoznali pa smo tudi, česa vse so se naši otroci sposobni naučiti ... če so v pravih rokah. Bogata popotnica v novo leto! Veliko pove tudi podatek, da smo se starši tedna odprtih vrat udeležili stoodstotno.

Hvala učiteljici in vsem, ki so ji bili v podporo!

Starši učencev 2. c OŠ A. Ž.

P. S.

Ob tej priliki se v svojem imenu in v imenu vseh drugih staršev zahvaljujemo vsem vzgojiteljicam, učiteljicam ..., ki se dan za dnem pridno razdajajo našim otrokom ne glede na to, da njihova denarnica zaradi lastne prizadevnosti ni prav nič debelejša, da o njih ne pišejo časopisi in običajno tudi niso dobitniki nobene od nagrad z zvanečim imenom.

OBISKALI SO NAS
STARŠI
IN DEDEK MRAZ

Petek, 23. decembra, je bil za naše otroke poseben dan. Njihovi najbližji so bili v vrtcu že ob 9. uri. Dvajset otrok in ravno toliko staršev, starih staršev, bratov in sestra se je skoraj gnetlo v igralnici jelšanskega vrtca.

Otroci so jih peljali za svoje mize. Kontakt je bil vzpostavljen in začeli smo delati. Iz testa, ki smo ga z otroki zjutraj zamesili, so začeli nastajati pisani okraski za novoletno jelko. Bili smo tako ustvarjalni, da je ura hitro minila.

Za sprostitev so si starši ogledali razstavo starih predmetov, ki so jo na naši šoli pripravile učiteljice, učenci in krajanji. Da bi združili koristno s prijetnim, so otroci starše pogostili s pecivom, ki so ga v četrtek s pomočjo varuhinje in vzgojiteljice sami pripravili.

Odpeli in odplesali smo jim glasbeno pravljico "Ledene sveče", nato pa nas je obiskal sam dedek Mraz. Presenečenje se je spremenilo v veselje, saj je imel s seboj darila in za vsakogar prijazno besedo.

Še voščilo, stisk roke, prijazne želje, zadovoljni obrazi, srečne otroške oči in prijeten dopoldan je bil sklenjen. Otrokom je pustil nepozaben, prijeten spomin na otroške dni.

Irena Tomšič, vzgojiteljica

DEDEK MRAZ V KUTEŽEVEM

Tudi letos smo v decembru na šoli v Kuteževem organizirali praznovanje dedka Mrza in obdaritev predšolskih in šolskih otrok. Za vse predšolske otro-

ke in razredno stopnjo smo 13. 12. na šoli organizirali lutkovno igrice "Kam pa kam kozliček", v petek, 23. 12. pa smo pripravili kulturni program z obdaritvijo otrok.

Za učence smo skupaj s taborniki Podgorskega rodu organizirali novoletni ples, ki je minil v veselem vzdušju. Omenjenih prireditev in obdaritev otrok brez prispevkov spodaj navedenih organizacij in posameznikov ne bi mogli organizirati in izpeljati.

Pomagali so nam: ETA Cerkno, ILIRIJA II. Bistrica, PODGORSKI ROD Kuteževo /taborniki/, KS Kuteževo, KS Zabiče, Mesnica DANČI, Trgovina BERNI, Pekarna SLAVA, g. Igor Prosen iz Kuteževega, Trgovina SADJE SKRT, Trgovina JABOLKO iz Jablanice, RIBARNICA Ilirska Bistrica in Trgovina AVTO SHOP. Vsem se za prispevke še enkrat zahvaljujemo.

Milan Dekleva
Ravnatelj OŠ Podgora

LUTKE SO ZAPLESALE

Teden pred novoletnimi prazniki je na naši šoli potekal projekt "Čitalnica". Vsi učenci in učitelji naše šole smo ves teden pridno delali. Mi najmlajši - učenci 1. in 2. razreda smo se lotili naloge "Noša naših prababic".

Pomagali smo si z zanimivo fotografijo iz leta 1910. Spoznali smo, kako so se oblačili otroci, ljudje srednjih let in najstarejši. Iz spužve smo izdelali lepe lutke, ki so ponazarjale nošo naših prednikov.

Na šoli smo ob zaključku projekta počastili 130-letnico čitalnice v nah. Ob zvokih harmonike so zapeli tudi naše lutke. Obiskovalcem so lutke všeč. Vsi so se smejali in zaskali. Na slovesnosti so bili tudi iz II. Bistrice in z Reke.

Projektno delo nam je bilo zelo

Učenci 1. in 2. razreda
in njihova učiteljica

Lutkarji: Tomaž, Petra, Ivana, Josip, Martin in Rok (spredaj)

ŠOLSKI SKLAD
DEKANA KAR
JAMNIKA

Sredstva sklada so namenjena stipendiranje in razvoj samega šolstva.

Do 31. 1. 1995 je v skladu vrednost 1.138.000 ITL Viko Tomšič Trsta v spomin na pokojnega Viktorja Tomšiča.

Prispevke v sklad lahko nameni Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica, žiro št. 52210-678-80438, prispevke devizah pa na žiro račun št. 621-2010-201-72702-106 pri LB SBK PE Ilirska Bistrica pripisom "Sklad".

Snežnik bo tudi v prihodnje objavljati imena darovalcev, dosedanjim pa se najlepše zahvaljujemo.

SNEŽNIK

UREDNIŠTVO: Bazoviška 40
66250 Il. Bistrica

NAROČILNICA

Ime in priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošljete na naslov:

V _____, dne _____

Podpis: _____

Skupščina občine
Ilirska Bistrica

Adriatic®
zavarovalna družba d.d.
adriatic-damia
Bazoviška 1, tel. 067/41-924
Vem, da mi bo ob strani stala
dobra zavarovalnica

POLIURETANI
POLIURETANI - PLAMA *plama*

PODBEŽE 39 - ZALČI
66250 IL. BISTRICA
tel. 067/82-402, fax. 067/81-285

Ugoden nakup:
- gradbenega materiala
- vodoinstalcijskega materiala
- materiala za centralna ogrevanja
- italijanska keramika
- teraco ploščice

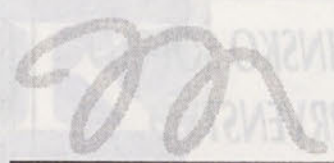
- topli podi
**MONTAŽA VODOINSTALACIJ,
CENTR. OGREVANJ,
KLIMA NAPRAV,
OGLEDI IN SVETOVANJE
NA BAZOVIŠKI 4a
SMO ODPRLI
NOVO TRGOVINO**

**MOŽNOST NAKUPA
NA OBROKE**

Urnik: NON STOP
8 - 18
SE PRIPOROČAMO

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 66250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

MLINOTEST
PEKARNA
Ilirska Bistrica

BMD INŽENIRING
Ilirska Bistrica

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

PIZZERIA

Coccolo

66244 PODGRAD
Telefon: 067/85-720

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

**transport
terminal**
ilirska bistrica

KOZLEK
PROIZVODNJA - TRGOVINA - STORITVE d.o.o.
Rozmanova 19, 66250 Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/41-630

primorje
ajdovščina
ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE
IN
UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNICI - LINEA ART
Bazoviška 19
tel/fax. 067/42-077

PURPLA TEX

d.o.o.

Gradišče 51, 66243 Obrov, tel: 066/88-016, fax 066/88-033

Sedežna garnitura: ŽANA

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	70.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	35.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	18.000 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	9.000 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	4.500 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo ceno po dogovoru.

Pokličite "GA commerce", Bazoviška 40, Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/81-297

SNEŽNIK

Naslov uredništva: Bazoviška 40, 66250 Ilirska Bistrica, tel. 067/81-297, tel/fax. 067/41-124
Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: "GA commerce", Bazoviška 40
Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnullović
Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko Čeligoj, Zdravko Debevc, Franc Gombač, Ivko Spetič /predsednik/, Sergij Slenc
Urednik, novinar in lektor: Branko Zidarič
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič
Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1200 izvodov

